

Č. Černienė
alano
K. Činotui

APIE S-GAS
SEIMA,

Teodoras Elinstrabas
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI.

Liepa — July 16, 1971

Nr. 53

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Šiandien ir rytoj

LIEPOS
SEPTYNIOLIKTOJI

Liepos septynioliktoji lietuviams yra tautinio išdidumo ir tautinio gėdulo diena.

Darius ir Girėnas, mažų dviviečių lėktuvu nugalėjo Atlantą. Jie buvo vieni iš žmonių naršiusių lakūnų, kurie ne komerciniais tikslais, bet idealo vardu ryžosi, skrido, žuvo. Jų vardai liks amžiams lietuvių tautos heroikos arsenale.

Nuo 1933 metų lietuviai didžiuojasi tais lakūnais ir apverčia jų tragiką mirtį.

Darius ir Girėnas, kaip dabar Simas Kudirka, sujungė visus lietuvius į vieną būrį, savo žygiu atskambėjo visų širdyse, paliko savo žygio išpaudus generacijose. Atrodo, jų žygio tragika, išaukštino materialinį navigacijos laimėjimą kitoje dimensijoje. Tai dvasinis įrašas tautos istorijoje. Jų testamentas turėtų būti mokyklinių vadovėlių puslapiuose. Jo netgi žodžius mintinai turėtų išmokyti lietuviai moksleiviai.

Dariaus ir Girėno kultas apsiireiškė skaitliniais gatyvių, aikščių pavadinimais lakūnų vardais.

Bet ar tauta nėra skolinga savo herojams?

Išskyrus gerai dokumentuotą Petro Jurgėlos knygą "Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas" (1935), dailei rašyti nerado tos temos savo puslapiams. Keli eilėraščiai netgi nesuteikė temos muzikai. Granito luitai, skirti herojų paminklui, taip, be naudos ir gulėjo netoli Kauno sporto stadiono vartų, iki bolševikinės invazijos. Į jų bareljefus, iškalnus Puntuke, išsautėvėlių, šratais, šaudė vietos komjaunuoliai...

Giliai tragiškas yra Dariaus ir Girėno palikimo likimas. Tauta labai ir labai dar skolinga savo herojams.

Amerikos lietuviai, tarytum laikydami herojus savo dalimi, pastatė jiems paminklą. Chicago paminklas ypač imponuoja savo struktūra ir vieta. Jų žuvimo dieną lietuviai renkasi prie paminklo ir sakomos kalbos...

Dabar, tautos negandos metu, ar nereikėtų kreipti didesnį, gilesnį žvilgsnį į savo modernius herojus. Jau seniai to heroizmo kultas turėjo būti perkeltas į mokyklos sienas. Dainų šventėse turėtų skambėti jų garbei kantatos. Ir scenoje, ir literatūros puslapiuose, turėjo būti įnešti jų vardai.

Antikiniai graikai sėmėsi stiprybės iš savo Iliados herojų. Daukan-

KUR TIESA?

VIETNAMO 'POPIERIŲ' SŪKURIUI NUSĖDANT

Logiškai galvojant, su sąžinės kratymu, kas kaltas dėl nelaimingos situacijos Vietname, reikėtų palaukti iki tas karas pasibaigs. Tačiau gyvenime ir ypač politikoje dažnai su logika prasielkama. Taip buvo padaryta ir su vadinamąjį Pentagono popierių (dokumentų) paskelbimu. Juos išsiuntinėjęs Ellsbergas turėjo politinį tikslą: priversti greitai baigti tą karą amerikiečių kapituliacija, kad tuo įrodžius savo pasikeitusios pažiūros teisingumą. (Kaip žinia, Ellsbergas pradžioje buvo 'sakalas' tik ilgai pasikeitęs į 'balandį')

Kol kas, sprendžiant iš spaudos, Ellsbergui sekasi. Kalbant su liberaliu kolumnistu Max Lerner, Nixonui bus sunkiau tvarkingai pasitraukti iš Vietnamo (President Nixon will have a harder time carrying out an orderly disengagement from the Vietnam War). Iš tiesų netrūks ta net senatorių, kurie ragina priimti komunistų pasiūlymą paleisti jų turimus 399 belaisvius už kariuomenės atitraukimą ir dabartinės Saigo-

tas ieškojo polėkio lietuviškoje senovėje. Vincas Kudirka liepė semtis stiprybės iš praeities.

Liepos septynioliktoji laukia iš išeivių, nes okupuotos Lietuvos sąlygose neįmanoma to atlikti, Dariaus ir Girėno kulto įprasminimo.

Mūsų tautinio auklėjimo veiksniai turėtų rasti pajėgų ir lėšų vis ir vis liesti tautos heroikos temas -- iš tų temų moderniausia yra Dariaus ir Girėno tema.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

no vyriausybės nuvertimą!

Tačiau ta įvykių eiga toli gražu neatsako į daug svarbesnį klausimą: kokia gi lemiamą klaidą ar klaidos padaryta Vietname?

Iš viso, kas dabar paskelbta išeina, kad visos Washingtono administracijos suprato, kad komunizmo išigalėjimas pietryčių Azijoje nesutiktų su JAV interesais. Iš to ir noras tam pasipriešinti. Ne tik Ellsbergui, kuris buvo visai mažas 'figūra' politiniame šachmatų žaidime, bet ir visiems kitiems dabartiniais 'balandžiams', atrodė, kad JAV gali ir turi tampa pasipriešinti. Pasipriešinimas ypatingai buvo reikalingas prezidentui Kennedy vadaus politiniais sumetimais, nes jis per pirmuosius savo susidūrimus su komunistais (ir Nikita Chruščiovu asmeniškai) pralaimėjo. Po Kubos pralaimėto dar ir Vietnamą, jam atrodė nepakenčiama. Juo labiau, kad čia nesimatė tiesioginės konfrontacijos su atominio karo galimybėmis. Atrodė, kad Pietryčių Azijoje didieji gali kariauti per neformalius savo idėjų igaliojinius. (Tiesa, iš Pentagono istorinės studijos paaiškėjo, kad buvo svarstoma ir atominė bomba naudojimo galimybė, bet tik tuo atveju, jei Kinija tiesiogiai įsimašytų).

Bet, jei komunistinė pusė rado tam reikalui visai tinkamą Ho-Čimino režimą, amerikiečiams daug mažiau tiko Saigone įsitvirtinęs Diem režimas. Ypač jis netiko liberaliai nusiteikusiems amerikiečių žurnalistams, kurie Sai-

gone norėjo matyti demokratišką režimą net geresnį už JAV, kur, kaip žinia, demokratinės tradicijos buvo puoselėjamos porą šimtų metų. Saigone amerikiečiai norėjo matyti išitvirtinusi demokratini režimą per vieną naktį. Tai, žinoma, buvo ir yra neįmanoma. Už tat, kai, Diemo režimą su Kennedypalaiminimu nuvertus, Pietų Vietnamas atsidūrė chaose, Washingtonui prireikė praktiškai visą Pietų Vietnamą okupuoti ir pradėti demokratiją ugdyti iš šaknų. Tam reikalui prireikė daugiau kaip pusės milijono karių. Šiurės nugalėjimui dar trūko bent poros šimtų tūkstančių ir neriboto jos uostų bombardavimo, bet nuo paskutinės priemonės buvo atsisakyta prisibijant tiesioginės konfrontacijos su Kinij-

VIRŠUJE: Čiurlioniečiai dainuoja ir šoka Kolombijoje, Bogotos lauko teatre.
J. Carlos nuotrauka

ja ir Sovietų Sąjunga, o dar daugiau didinti kariuomenę pačiame Pietų Vietname būtų per daug jaučiama ūkiškai JAV, atseit, nepriimtina vidaus politikos sumetimais.

Iš Pentagono istorinės studijos prašosi netiesioginė išvada, kad Washingtonas dar Trumano ir vėliau Eisenhowerio laikais padarytų geriau, jei neremtų pirmiausia prancūzų pastangų atsikurti Indokinijoje, bet iš karto pasisakytų už Ho-Čiminą. Jei to būtų laikomasi, šiandien Indokinija būtų komunistinė, bet nepriklausoma nuo Kinijos, kas tiesiogiai ne prieštarautų JAV interesams.

Bet tai lengviau duoti suprasti negu tada padaryti. Visų pirma nenorėta pyktis su Prancūzija ir komunistinis blokas nebuvo suskilęs kaip

(Nukelta į 2 psl.)

ČIURLIONIEČIAI P. AMERIKOJE

JURATE DE ROSALES
Dirvos spec. korespondentė
Venezueloje

Tarpmiestinio pasikalbėjimo metu, Dirvos korespondentė buvo informuota apie liepos 1d. įvykusį čiurlioniečių koncertą Valencijos mieste.

Koncertas buvo duodamas vakare, Valencijos poli-deportivo stadione. Publikos susirinko apie 10.000 žmonių.

Koncertui pasibaigus, žmonės nenorėjo skirstytis. Buvęs Centro Valdybos Pirmininkas ir Čiurlioniečių iškviestasis Jurgis Bieliūnas su džiaugsmu korespondentei pasakojo kokių nuostabių pasiekimų čiurlioniečiai turėjo Valencijoje.

Dviejų garsiausių TV show vadovai pakartotinai prašė, kad čiurlioniečiai dalyvautų jų programose. Bet dėl įvairių aplinkybių (iš anksto nustatytos kariuomenės organizuojamų švenčių programos, atstumai bei laiko stoka), su dideliu gailesčiu teko atsakyti. Drauge yra faktas, kad plačiausias žiūrovų apimtį valdžios TV kanalas, kuris vienintelis yra regimas visame krašte ir duos net keletą čiurlioniečių programų, kurios atitrauks publiką nuo kitų, privačių kanalų.

Venezuelos muzikų tarpe, čiurlioniečių pasirodymai susilaukė didelio susidomėjimo. Kanklės, skudučiai, birbynės, trimitai ir jų balansuota orkestracija buvo gana plačiai komentuoti intelektualų tarpe. Muzikos mokytojų draugijos sekretorė M.L. Stoppello, asmeniškai kreipėsi į lietuvių prašydama, kad jai būtų sudaryta proga susitikti su ponais Mikulskiais ir gauti daugiau informacijų apie kanklių muziką.

(Nukelta į 3 psl.)

Venezuelos armijos leitenantas Balys Petrasevičius, kuris savo karinės vadovybės buvo paskirtas ryšininku prie čiurlioniečių, dėl savo malonaus būdo, susidarė daug draugų. Nuotrauką grupę čiurlioniečių Maracay mieste su It. B. Petrasičium, I. Š. Snickai, Urbaitienė, It. Balys Petrasičius, Bankaitis, Plečkaitis, Ramonienė, Bankaitienė ir Čitulis.

J. Carlos nuotrauka

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

AMERIKIEČIAI AUSTRALIJOJE

Visoje Australijoje yra priskaitoma apie 30.000 amerikiečių, neskaitant apie tūkstančio karių, atvykstančių kas dvi savaitės iš Vietnamo, praleisti dvi savaites savo užsitarnautų atostogų. Daugumas iš šių karių po savo atostogų, susiradę merginas, arba pamėgę Australijos gyvenimą, žada grįžti nuolatiniam apsigyvenimui, ką jau nemažas skaičius yra padaręs. Taip pat yra priskaitomą gana nemažas skaičius dezertyravusių kareivių, kurie čia gyvena neoficialiai ir jų ateitis yra neaiški.

Civilius amerikiečius, gyvenančius Australijoje, reikia skirti į tris kategorijas.

Pirmajai grupei priklausytų tie, kurie yra atsiųsti savo firmų, kaip reprezentantai, kompanijų direktoriai, užsienio skyrių vadovai ir pan. Jie yra laikinieji šio krašto gyventojai, pasirinkdami Australiją savo darbo karjeros pakilime. Su jais kartu atvažiuoja jų žmonos, vaikai, reikalingiausi šeimos reikmenys ir amerikoniška alga. Jie žino, kad jų gyvenimas Australijoje yra tik laikinas.

Antroji kategorija būtų pasaulio pažinimo iešką, jaunesnės amerikiečių kartos ir kultūros asmenys. Daugiausiai jie yra viengungiai, arba jauni vedę ir be vaikų. Jie nori pamatyti ne tik Australiją, bet ir daugumą pasaulio kraštų, prieš galutinai pradėdami savo šeimų rimtą gyvenimą. Australija, būdama pati didelė ir įdomi šalis, šiuos jaunus amerikiečius suvilioja ilgesniam laikui, nes čia jie ne tik kad gali laisvai ir ganapigia apvažiuoti ir pamatyti visą didžiąją Australiją, bet tuopačiu, esant didiam darbo jėgos trūkumui, jaunieji keliautojai gali lengvai papildyti doleriais savo kelionėse jau ištuštėjusias pinigines, kas kitose pasaulio valstybėse yra gana sunku padaryti.

Pagaliau pati trečioji ir pagrindinė amerikiečių ateivių kategorija yra tikrieji emigrantai, iešką naujo gyvenimo būdo naujame krašte. Jie yra pasiryžę pagrindinai isikurti čia ir pradėti savo ir savo šeimos naują gyvenimą. Daugumas jų yra nusivylę Amerikos gyvenimu, rasiniais nesuipratimais, miestų oro užteršimu ir kita. Jų pagrindinis tikslas buvo pabėgti nuo, jų manymu (o gal tik per dideliu išvaizdavimu) iš Amerikoje vykstančio ir vis didėjančio vietinių nesuipratimų katilo, kuriam vieną dieną sprogu, gali pasidaryti jau per vėlu. Labai dažnai, atvykus į Australiją ir čia jie nusivilia, nes Australiją jie randa labai panašią į pačią Ameriką. Tačiau didžioji Amerikos emigrantų dalis, pagyvenę kurį laiką čia pripranta prie vietinių sąlygų, susiranda sau tinkamą darbą ir yra gana patenkinti, nes daugelio dalykų, nuo kurių jie išvažiavo iš Amerikos, čia nėra ir, jų manymu, jų vaikams ateitis yra daug geresnė, saugesnė ir sveikesnė Australijoje negu Amerikoje.

Praeitais metais į Australiją iš Amerikos atvažiavo apie 10.000 amerikiečių, daugumas jų gaudami pinigine kelionės paramą iš Australijos vyriausybės. Amerikietis emigrantas labai daug kuo skiriasi nuo tokio pačio emigranto, sakysime iš Pietinės Europos ar kitų kraštų. Daugumoje amerikiečiai, atvažiuojantieji į Australiją, turi specialybes, aukštuosius mokslus ir randa Australijos anglosaksų gyvenimą, maistą, papročius ir kalbą kone tuos pačius, kaip ir savo gimtajame krašte, kas jų isikūrimą padaro irgi daug lengvesniu.

Žinoma, dalis atvykstančiųjų nusivilia Australija. Tai tie žmonės, kurie pabėgdami iš Amerikos, Australijoje tikėjosi rasti tą pionierišką gyvenimą, kurį gyveno jų protėviai Amerikoje ir apie kurį jie skaitė istorinėse knygose ir matė filmuose. Tie emigrantai, o jų atsiranda ir nemažai, išlipę iš lėktuvo Sydnėjaus didmiestyje, turinčiame apie 3 mil. gyventojų ir vietoj išvaizduoto 1800-jų metų Amerikos vakarų gyvenimo, rasdami modernų dangoraižiais paremtą didmiestį, negali isivaizduoti, jog opalų brangakmenių reikia važiuoti ieškoti į Australijos negyvenamas dykumas ir kad kengūros, koala meškiukai, strausai, krokodilai ir kiti Australijos gyvūnai Australijos didmiesčiuose galima rasti tik zoologijos soduose.

Ne tik amerikiečiai, bet ir daugumas pasaulyje gyvenančių žmonių, ypatingai anksčiau, labai mažai žinojo apie pačią Australiją, jos gyvenimą, jos turtus, atsiekimus ir iš viso patį gyvenimą, kas, ži noma, yra tik pačios vyriausybės kaltė, bet pažįstant australus ir jų gyvenimo charakteristiką, galima juos suprasti, nes anksčiau, nors ir gyvendami labai atsiskyrusių gyvenimą nuo viso likusio pasaulio, jie, nejausdami jokių finansinių ir materialinių trūkumų ir turėdami labai aukštą gyvenimo standartą, visiškai nesirūpino ir nesijaudino ar apie juos kas žino ar ne. Per paskutinius dešimtį metų, daugumas mano, kad tam didelę įtaką turėjo ir pokariniai emigrantai, jau yra labai daug kas daroma ir padaryta Australijos išpropagavimui pasaulyje. Tam labai daug padeda ir naujai užaugusi jaunoji karta iš kurių labai daug ilgesniam ar trumpesniam laikui išvažiuoja pamatyti pasaulio.

Iš įdomesnių amerikiečių emigrantų Australijoje yra F. Fletcher, 29 metų žurnalistas, turįs tarptautinių studijų diplomą, dirbęs "Wall Street Journal" ir 1968 metais laikraščiuose ir televizijoje aprašęs prezidento rinkimų darbus. Šešis metus jis buvo kariuomenėje. Atvažiavęs apsižiūrėti pats vienas po mėnesio atsikvietė savo 24 metų žmoną Ka-

Birželio 27 d. Taut. S-gos nariai su šeimos mis buvo susirinkę po būviui - gegužinei Aneleš ir Jono Račkauskų sodyboje. Tą pačią dieną piknikavo ir vyrų choras "Daina", kuriam priklausau dalis mūsūnarių, -- tie pramogavo pas dainiečius.

Teisingiau pasakius, mūsū buvo nepiknikas, o pačių šeiminių surengtos šaunosios vaišės. A. Račkauskienė, paklausta, kas ją karštame ore paskatino imtis tokios sunkios ruošos -- visą dieną įvairiais patiekalais vaišinti virš 30 žmonių, paaiškino: "Mes nemėgstame lindėti užsidarę vieni. Mylime žmones, mėgstame su tautiečiais pabendrauti, todėl nesigailiu nei triūso nei išlaidų. Esu jauna sk. narė, neseniai įstojusi Taut. S-gon, tai noriu šį įvykį plačiau atžymėti. Į ką čia būtų panašu, jei kiekvienas savo atsivežtus sumuštinis kur pasiskirai valgytų? Visus sudodinus prie bendro stalo, norėjau socialiai, tikrai lietuviškai, šiltai valgiais pavaišinti ir kad visi čia jaustųsi kaip viena šeima".

Šeimnininkai nesigailėjo pastangų dar ir dėlto, kad tą savaitę buvo paties Račkausko ir kito mūsū nario, Gužausko, vardinės -- Joninės. O paties pikniko diena sutapo su sk. pirm-ko Vlado Bačansko vardo diena. Moterys, kuopos narės, visiems trims varduvininkams paruošė staigmeną: R. Račiunkaitienė jiems parūpino dovanėles ir juokingas

vardadienio korteles, dėl kurių paslėptos reikšmės pasipylė įvairių samojų. Abiems Jonams ir Vladui sugiedota "Ilgiausių ir gražiausių metų".

Juokavimui aptilus Vl. Bačanskas prašneko išsuirinkusius. Pasigėrėjo, kad ši tautininkų gegužinė, iš eilės trečia, esanti pati jaukiausia ir turiningiausia. Padėkojo mieliems šeimnininkams, ypač p. Anelei už retą vaišingumą ir nuosirdų visiems draugiskumą. Baigdamas, priminė, kad savo tarpe turime porą veikėjų -- veteranų: užgrūdintą patriotą, sk. garbės narį Petrą Jarą ir iškilų baltimorietį adv. Vincą Laukaitį. Paprašė juos tarti žodį. V. Laukaitis sakė, kad šiame pobūvyje jau teisai, kaip anais laikais prieš keliasdešimt metų, kai jis pats ir kiti senosios kartos lietuviai buvę dar jauni ir energingi. Nors anie buvę daugiausia mažamoksliai ar ir visai beraščiai, palyginus su dabartiniais šviesesniais ateiviais, tačiau dvasia tarsi ir dabar ta pati. Ir dainos savos, lietuviškos, ir valgių skonis toks pat. Tik kalbėtojas pasigedo jaunimo: "Mūsū, ankstyvesniųjų, darbas ir pasitangos bus buvę veltui, jeigu dabartinė jaunoji karta Lietuvos vardo čia, Amerikoje, nepakels dar aukščiau" -- tokią susirūpinimo gaidą užbaigė V. Laukaitis.

Po prakalbų sutartinai užtraukta "Lietuva bran-

Po prakalbų sutartinai užtraukta "Lietuva bran-gi" liūdnai nuaidėjo plačiašakio, kiemą užgožusio, milžino ažuolo lapų šlamesiui pritariant. Tas gal virš 200 metų senumo medis, prisikarstęs žaidžiančių voveraičių ir visokių paukščių, pati išpūdingiausia Račkauskų sodybos puošmena.

Jauniesiems sk. nariams, šį pavasarį išgijusiems diplomus -- far macininkei Jūratei Auštaraitei ir dailininkui Algimantui Grintaliui -- palkinkėta geros sekmės, palydint sutartinu "valio".

Visi jautėsi, kaip namie. P. Jaras, besivarąs jau 93-sius, tarsi atjaunėjęs, smagiai sukinėjosi po didžiulį kiemą. Kad ir sunkiai šiame krašte visą laiką dirbęs ir pergyvenęs ne vieną sveikatos sutrikimą, bet iš tėvynės atsivežta stipri lietuviška prigimtis dar lig šiol įteberemia. Ir jis sakėsi jautėsis, kaip anuose senųjų lietuvių, tik daug didesniuose, piknikuose.

Karšta birželio pabaigos diena nejučiomis slinko į vakarą. Svečiai, vieni po kitų atsisveikinę skirstėsi namo, nors šeimnininkai stengėsi su-laikyti, neišleisti. Saulei nusileidus, dažnai baltimoriečius vargina uodai, bet pas Račkauskus, kaip sakė šeimnininkas, jų nėra -- buvo pats gerasis laikas, šnekučiuojantis, lauke ilgiau pasėdėti.

Tik visai sutemus ir šv. Jono vabalėliams aplink blykčiojant, pagaliau pakilo ir paskutiniai užsibuvėliai, palikdami vaišinguosius šeimnininkus ir jų jaukią sodybą. Visi dalyviai labai patenkinti tikrai gražiai praleistu pusdieniu.

Račkauskų vaišingumą teko patirti ir Čiurlionio sambūriui, kai šis Baltimorėn buvo atvykęs koncertuoti. Savo kieme ir pastogėje jie rūpestingai globojo clevelandiečius, kol šie po kelionės ilsėjosi ir ruošėsi pasirodyti vietos lietuvių Svetainėje. Tuomet, kieme repetuojant dainas, aplink tvorą apki-bę kitataučiai kaimynai gėrėjosi jiems darnie-kad negirdėtomis melodijomis. (sm)

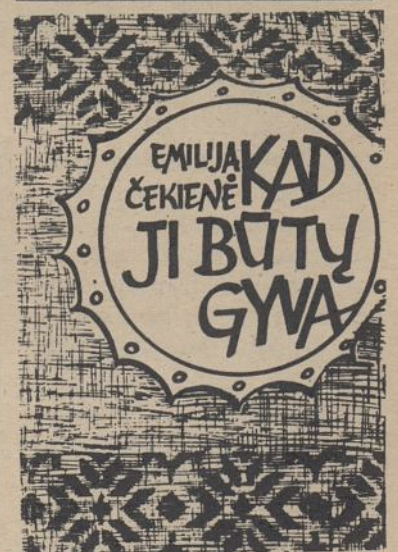
KUR TIESA?

(Atkelta iš 1 psl.)

dabar. Komunistinis blokas suskilo ne jam žygiuojant iš laimėjimo į laimėjimą, bet tada, kada tas žygiavimas pirmyn buvo pagaliau apstabdytas. O JAV pasipriešinimas buvo skubiai reikalingas dėl pres-tižo išlaikymo kituose Azijos kraštuose.

Pagaliau ir visa Pentagono istorinė studija nėra visai bešališka. Yra įtarimo, kad ji buvo parašyta McNamaros įsakymu, kad pateisintų jo paties ir Kennedy giminės nuomonių pasikeitimą Vietnamo byloje. Už tat buvęs Valstybės Sekretorius Dean Rusk ir specialus prezidento patarėjas užsienio politikos reikaluose Rostow, kurie studijos autorių nebuvo klausinėjami, teigia, kad ji ne visai teisingai atvaizduoja įvykių raidą. Rostowas jos atpasakojimą N.Y. Times skiltyse tiesiog pavadinuo "Shoddy", atseit, medžiaga sumegsta iš atmatų.

Žinoma, daugiausiai jie pasipiktinę daroma išvada, kad Johnsonas sąmoningai slėpė nuo rinkikų savo nusistatymą iki kaklo pasinerti Vietnamo baloje. Johnsonas to nenorėjęs ir vengęs, bet buvęs privertas įvykių raidos pasielgti taip, kaip pasielgęs. Su tuo galima sutikti, tačiau iš kitos pusės: naivumas nėra didelė politiko dorybė. Dabar atrodo, kad jei JAV nutarė sykį išimaisyti Saigono pusėje reikėjo ryžtingai sulaukyti Hanojų nuo kariuomenės į Pietus siuntimo. Būtų ir mažiau kainavę ir rezultatai būtų geresni, negu gauti kariaujant ir sėdinti sau ant vienos rankos.

Kaina 5 doleriai

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS

PLIAŽA — GRAŽIOJE LIETUVISKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynus paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

DARNA IR SUTARIMAS

Jaunystė yra gražiausias žmogaus gyvenimo laikotarpis, todėl tik jauno žmogaus visi ir visur pasigenda. Visos tautybės, visos organizacijos, taigi ir mes išeivijos lietuviai pasigendame savo jaunimo ypač lietuviškos veiklos baruose. Pasigedo jo ir Draugo bendradarbis K. Čikotas kuris išsamiai aprašydama Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimą tarp kitko rašo:

"Idomus buvo seimo dalyvio Vytauto Abraičio keltas klausimas -- "Kodėl jaunimas negali eiti į veiksnius per senas organizacijas, o turi eiti per LB vėliavą". Jaunimo seime nesimatė. Ir V. Abraičio klausimas liko neatsakytas. Iš tautliko neatsakytas. Iš Tautinės Sąjungos skyrių atstovų pranešimų susidūrė išpuolis, kad jaunimo pasigendama ir skyriuose" (Draugas, 1971.6.16).

Papildydama autoriaus reportažą, turiu malonumo su nusistebėjimu pranešti, kad autorius tame seime jaunimo nepastebėjo. Nežinia apie kokio amžiaus jaunimą jis kalba, nes jaunų ALT S-gos atstovų veidų seime neturėjo, na, sakykim iki 35 metų amžiaus, jei klystu jaunesnieji man atleis. Net ir į ALT S-gos centro valdybą vicepirmininku išrinktas jaunas Algis Modestas, kuris šiuo metu yra ir Korp! Neo-Lithuania vyriausios valdybos pirmininkas ir turi didelį jaunimo užnugarį, ką yra patvirtinę net Akiračiai, jog esą sunku praveisti kokių nutarimų, jeigu dalyvauja Algis Modestas, kurio nuomonei tuojau pritaria ir dauguma jaunimo.

O kalbant apie skyrius, tai priklauso nuo vietos lietuvių gyventojų skaičiaus ir nuo jų pačių aktyvumo. O antra, įseimą iš skyrių vyksta atstovai išrinkti nuo kiekvienos 20 narių tik po vieną. Be to, iš Tautinio Sąjūdžio pirm. dr. B. Nemicko pranešimo paaiškėjo, jog ir Vlike Sąjūdį atstovauja daugumoj jauni žmonės. Tiesa, dr. Nemickas paminėjęs jų pavardes amžiaus nepasakė, bet jie aktyvūs ir daugelis juos pažįsta.

Aš manau, kad V. Abraitis iškėlęs tą klausimą jokio atsakymo iš seimo ir nelaukė, bet žinodamas, kad jaunimas jungiasi į veiksnius per ALT S-gą, stebėjosi, ko dėl ir per kitas organizacijas negali jungtis, o būtina turi ieškoti aplinkinių durų. ALT e taip pat Sąjungą atstovauja ne seni žmonės. Viskas

vyksta ne revoliucijos, o evoliucijos keliu. Vieni pavargsta, kiti juos pakeičia.

Užtat seimo bankete jaunimo skaičius labai nustelbė vyresniuosius. Bet ir čia, kaip darbuose taip ir pasilinksmini muose gražiai sutelpa abi generacijas. Jaunimas šoka, o senimas keltą kartą apsisukę sėdi ir džiaugiasi savo puičiu jaunimu, prisimindami savopačiųto amžiaus dienas.

Pravartu patikslinti ir kitą Draugo bendradarbio apie ALT S-gos seimą informaciją, būtent: "Tautinė srovė turėjusi tiek daug įtakos Lietuvos valstybiniam gyvenime, ir šiandien išeivijoje pasilieka aktyvi ir siekianti vadovybės mūsų politiniam bei visuomeniniam gyvenimui. Kaip ir praityje, ji siekia ir visuotino pripažinimo. Tai atsispindi ir ALTS buvusio ir naujojo pirmininko Teodoro Blinstrubo kalboje, pasakytoje seimo iškilmingojo posėdžio metu. Štai kalbos ištraukos. "Kas šią sąjungą pažįsta, gali drąsiai tvirtinti, kad jos tiksluose ir uždaviniuose nėra nei vieno tokio nuostato ar veikloje veiksmo, kuris nebūtų priimtinas kiekvienam lietuviui". "Ji juk nėra jokia politinė, pilna to žodžio prasme, partija. Jos idealas ir veiklos dirva ne kokia nors tautos dalis, ne koks dalinis interesas, bet visų sluoksnių darba ir sutarimas" (Draugas 6.15 d.)

Kur gi čia straipsnio autorius mato vadovybės siekimą? Šių pirmininko žodžių patvirtinimui susipažinkime su S-gos įstatų pagrindiniu straipsniu, kur sakoma: Rėmimas lietuvių tautos pastangų atstatyti bei išlaikyti savam krašte nepriklausomą Lietuvos valstybę, apsaugojančią pagrindines žmogaus teises bei laisves, toleranciją religijos dalykuose, pasiaukojimą ir pirmenybės teikimą bendriems tautiniams reikalams ir k.

Ko siekia Tautinė Sąjunga, to paties siekia ir visi lietuviai, ką patvirtina ir "Aidai" 1971 m. 4 nr.: "Nesavoj valstybėje gyvenant, visi sroviniai - politiniai skirtumai turi tik teorinės reikšmės. Pagrindiniu klausimu visi politiškai sutariame, siekdami Lietuvai nepriklausomybės. Čia mūsų realioji politika".

Taigi ir čia Sąjungos siekiai visiškai sutampa su visų lietuvių. Ji tuo keliu eina siekdama

Čiurlioniečiai Maracay mieste padėjus gėlių vainiką prie Bolivaro paminko. J. Carlos nuotrauka

ČIURLIONIEČIAI PIETŲ AMERIKOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Liepos 2 d. Čiurlioniečiai išvažiavę į Puerto Cabello uostą, buvo priimti su iškilmingais pietumis Karo Laivyno bazėje. Pietūs buvo labai iškilmingi. Vakare įvyko koncertas Puerto Cabello "Teatro Municipal".

Liepos 3 d. buvo koncertas Valencijos didžiamame teatre. Tai buvo vienintelis koncertas Venezueloje kuriame publikos buvo mažai. Pakvietimus į koncertą dalino vietiniai valdžios pareigūnai, ir tik mažą pakvietimų dalis buvo paduota lietuviams. Lietuviai atėjo visi, o valdžios dalintais pakvietimais tik vienas kitas pasinaudojo, nes vakaras sutapo su iškilmingais Amerikos bendrovių ir pareigūnų baliu liepos 4 šventės proga.

Sekmadienį, liepos 4 d., Čiurlioniečiai atvykę į Caracasą, pietavo lietuviškuose šv. Kazimiero namuose, kur juos vaišino Caracaso lietuvių kolonija. Pietums pasiūlymą, grupę jaunų venezueliečių netikėtai įžengė į salę su vietiniais muzikos instrumentais ir sudainavo Čiurlioniečių garbei serenadą bei keltą Venezuelos liaudies dainą. Ši staigmena buvo suruošta ne lietuvių iniciatyva, o spontaniškai pačių venezueliečių suorganizuota.

ne valdžios, o darnos, todėl pritaria, remia ir aktyviai dirba visose išeivijos lietuvių organizacijose bei institucijose: ALTe, VLIKe ir LB -nėje neardydami tos kitų veiklos, o talkindami visiems, kurie panašų tikslų siekia.

Gal p. K. Čikotas apsiriko, gal kokia kita org -ja siekia valdžios, nes prieš LB organų rinkimus buvo paskleisti lietuvių visuomenėje lapeliai su išbrauktais kandidatais, atseit, nepriimtinais būti valdžioje. Išbrauktų pavardžių tarpe buvo padorių ir gerai žinomų pasauliečių ir kunigų. Tai buvo berods, akiratininkų darbas JAV-se ir net į Australiją nukeliavęs, apie ką rašė "Mūsų Pastogė" 1970.8.31 d. Gal ir daugiau kas tos simbolinės valdžios siekė, bet ne Tautinė Sąjunga.

E. Čekienė

Vakare Čiurlionio Ansambliu dainavo Caracase, didelio miesto parko aikštėje. Koncertas buvo garsiakalbiais transliuojamas visame parke. Tuo pat metu, TV 5, vienintelis TV kanalas kuris regimas visame krašte, transliavo studijoje anksčiau įrašytą Čiurlioniečių programą. Į aikštę kurioje Čiurlioniečiai koncertavo susirinko -- kariuomenės apskaičiavimais -- apie 8.000 žmonių. Viso parke programa girdėjo apie 30.000 žmonių. Koncertui pasibaigus publika prašė toliau dainuoti ir nesiskirstė. Čiurlioniečiams pasitraukus į rūbines, į patalpas išveržė būrys venezueliečių jaunuolių ir sudainavo tarptautinę atsisveikinimo dainą. Lietuviai jiems atsakė ta pačia daina.

Sekanti diena, liepos 5, buvo Venezuelos tautos šventė. Iš ryto, 9 val. Maracay mieste, Čiurlioniečiai giedojo iškilmingas mišias katedroje. Mišias laikė Maracay vyskupas, jose dalyvavo gubernatorius, bei visi valdžios ir karininkijos aukštieji pareigūnai. Po pamaldų, Plaza Bolivar (miesto aikštėje) buvo dedami vainikai. Vainikus dėjo valdžios pareigūnai, įvairios organizacijos ir t.t. Lietuviai padėjo vainiką su trišpalve, sugiedojo tautos himną ir žuvusiems už laisvę maldą. Maldos tekstas buvo išverstas į ispanų kalbą ir atspausdintas.

1 val. p.p. Venezuelos lietuvių kolonija surengė iškilmingus atsisveikinimo pietus. Pietuose dalyvavo 180 žmonių. Svarbiausias pietų atsieikimas turbūt bus tas, kad tautos šventės dieną, kai visos valdžios įstaigos rengia iškilmes, Araguos valstybės (state) gubernatorius su žmona atsilankė į lietuvių pietus ir išbuvo iki galo. Kitas labai garbingas svečias buvo generolas, Maracay miesto kariuomenės dalinių komendantas su žmona. Garbės svečių tarpe buvo nemažai skaičius aukštų karininkų. Čia tenka pabrėžti, kad iki šiol, nei viena svetimsalių kolonija Venezueloje tokios akivaizdžio valdžios pareigūnų paramos nėra gavusi. Labai negausūs lietuviai sau sudarė reputaciją,

kuri buvo įgyta tikrai geros organizacijos ir vienybės dėka.

Pietų metu, gubernatoriui, generolui ir lietuvių iškvietai suorganizavusiam pulkininkui buvo iškeltas Čiurlionio Ansamblio atvežtos dovanos: medžio išdirbiniai ir ponioms plačios šilkinės juostos - patie-

Šis bei tas

Civilizacija, o ypačiai amerikė, labai paniekina senatvę. Seni žmonės, nors kitas dar visai darbingas -- tiesiog šalinami iš gyvenimo, metami laukan iš darbo, šeimos, nors turi erdvius namus ar butus, savo senyvus tėvus grūda į prieglaudą, o ten jie, pasijutę atmeti, niekam nereikalingi, nusivilyme baigia dienas, kartais net dvasiniais paliečiamais tapę. Kai kada net ir sveiko proto senukai įkišami į bepročių ligonines. Svarbu, kad senimas jauniems akys nesipainiotų, "netrukdytų gyventi". Pvz, neseniai į vieną New Yorko psich. ligoninę telefonu paskambino pasiteiraudamas žmogus, kaip ten sekasi jo motinai. Jam buvo atsakyta, kad ji jau mirusi net prieš trejetą metų!

• Betgi mažiau civilizotos tautybės dar ir čia, Amerikoje, savo senus žmones daugiau gerbia bei myli. Pvz, portorikiečiai, viena iš skurdžiausių tautybių, nes dažnai nė anglų kalbos dar nemoka -- savo senus tėvus laiko pas save, jokių būdu nekiša į prieglaudą arba į psich. ligonines. O rytų tautos (kiniečiai ir japonai) iš seno garbios pagarba senimui -- tėvus ne tik laiko namuose, bet ir apsupa ypatinga paslauga, šeimoje tebetiekia pirmąją vietą. Tuo būdu jaunoji karta iš mažens įgyja teigiamą auklėjimą ne vien žodžiu ar iš knygų, bet praktiškai: seno šeimos nario asmuo yra brangintinas nuopelnais, patyrimu ir ypač dvasine šeimos jungtimi!

• Kai paskaitome bolševikinį, mums apkvailinti specialiai leidžiamą Gimt. Kraštą, tai darosi visai ryšku, kiek ir kokiais atžvilgiais yra naudingas mūsų čia, šiaurės uždangos, buvimas ir nuolatiniis budėjimas bei kovos dėl Lietuvos laisvės. To laikraščio visas turinys persunktas noru mums parodyti, kaip dabar Lietuvoje gražu ir gera gyventi, kaip visos sritys sparčiai kyla, viskas tobulėja, kultūra tiesiog žydėte žydi. Visų žmonių veidai linksmi, fabrikų ir kolchozų darbininkai bei senukai pensininkai taip laimingi -- šypsosi ligi ausų. Ne, čia neminama jokių rusiškų pavardžių perdaug, lyg jų visai ten nėra svarbiuose postuose, jokių nesėkmių neprašoma, tartum tikras rojus! Pasirodo, kai ką ta propaganda gerokai paveikia.

• Vien tik giliau galvojantieji, tik sąmoningesni ir geriau pažįstą bolševizmą -- į šią "rojinę propagandą" atsiliepia tinkamu ginklu, atgal atmuša medum pateptus šnitus. Taip yra nuolat vedamas šaltasis karas, tik gaila, nevise mes stojame bendran frontan, nevise suprantam, kaip svarbu atlaikyti pozicijas prieš šią bolševikų gudriai sumegztą kovą dailiais žodžiais ir įspūdingais vaizdais. Mūsų sąmoninga spauda leidžia strėles, taikant į ok. Lietuvos negeroves, į bolševikines skriaudas, o jie -- per G. Kraštą mums teisinasi, neriiasi iš kalilo rodydami, kaip dabar Lietuva laiminga... Ir jie būna priversti tas negeroves taistyti ar bent kiek galint sumažinti (arba nuslėpti). Ir toks šaltas karas tarp mūsų spaudos ir jų G. Krašto neša okupuotiems lietuviams naudą. Maskva mūsų užsienio lietuvių, nebijo, bet ji labai jautri pasaulio opinijai. O mes savo balsu ir veiksmais dažnai suteikiame gyvos medžiagos pasaulio opinijai apie bolševikinę okupaciją, jos žiaurumus. Ir bent dėl pasaulio opinijos jie vengia visiškai užgniaužti lietuvių arba aukštuose postuose pasodinti vien rusus. Taip jie priversti nuolat gerinti ir ekonominę būklę.

• Kai kurie mūsų žurnalistai dar tebemano, kad G. Kraštas yra šiaip sau geros valios žurnalistas, kad jį leidžiantieji bolševikai taip įsimylėję Lietuvą, jog nuoširdžiai surankioja ir entuziastiškai išpučia "Tarybinės Lietuvos" gerovės faktus. Ir tie lėkšto galvojimo mūsiškiai nori, kad mes paliautume vedę šaltąjį karą, t. y. nebedarytume bolševikams priekaištų, ir net stotume į Maskvos poziciją: itin lasinėti ir girti okupacinės buities dalykus. Tuomet bolševikams nebeliktų reikalo steigti įvairias negeroves taistyti, trūkumus šalinti. Nebereiktų budėti dėl pasaulio opinijos, nes niekas kitas tiek nekovo už mūsų kraštą, kaip mes patys. O mūsų balsai net labai erzina Kremlių -- verčia grobuoniškus nasrus apsisvaldyti, verčia duoti daugiau laisvės lietuviškai kultūrai ugdytis. Nors iš tikrųjų jie, gal būt, norėtų daug sparčiau visą Nemuno šalį apžioti ir suvirškinti. Tai parodo prof. Kazlausko nužudymas. Todėl bolševikams taip mieli tie mūsų "politikai", kurie lengvai patiki G. Krašto čiulbėjimu, kurie nuvykę pas juos bičiuliaujasi bei teigiamai vertina okupacinę buitį ir net -- ima peikti mūsų politinius veiksnius...

REZISTENCIJA

ROMANAS

R. SPALIS

• REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

J. GRAUDA

Dar apie sovietinę pramoginę literatūrą

Paskelbus interview su kompetentingu asmeniu apie K. Almėno "Literatūra ir Menas" leidinuke iškeltas mintis kurti sovietinę pramoginę literatūrą, netikėtai gavome laišką. Tas laiškas, atrodo, irgi kompetentingo asmens. Skirtumas tik toks, kad anas kompetentingas asmuo kalbėjo į mus iš anapus. Šis, kompetentingas asmuo kalba į mus iš šiapus.

Laiškas toks:

Rašytojo K. Almėno sumanymas rašyti sovietinės pramoginės literatūros veikalus džiugina ir gaudina. Džiugina tuo, kad šiame praktiškame amžiuje vis atsiranda idealistų, kurie rūpinasi trijų muškietininkų žanru. Gaudina gi dėlto, kad sovietai neišmoka honorarų svetur, todėl rašyti apie muškietininkus Almėnas turėtų tikrai už aciū ir už jo atvaizdo idėją į prasto popierio sovietinius laikraščius.

Bendrai gi, pirmas lietuviškos pramoginės literatūros autorius buvo Justas Paleckis, parašęs "S.S.S.R mūsų akimis". Tame veikale Justas pristatė visą Sovietiją kaip trijų muškietininkų žemę. Valgydami tada žąsieną ir užtepami žąsų šlaunimis sviestu, mes buvom dėkingi Justui už pramoginę knygą apie Sovietijos štuokius.

Antrasis gi autorius buvo antras Justas. Tai buvo Justas Piliponis. Jis parašė mums veikalą "Kaukuolė žalsvame čemodane". Tą knygą skaitė moksleiviai iki ketvirtos klasės. Ir slapta rūkydami iš tėvo nukniauktos papirosus, svajojo su Piliponiu lankyti nežinomas šalis, paslaptingas salas, kur smėly užkasti čemodanai, o čemodanuose kaukolės...

Seni, palaiminti laikai! Bet pramoginės literatūros badas nuolatos jaudina gabius autorius. To žanro veikalus galėtų su vienuodu susijaudinimu skaityti tarybiniai ir išeivijos skaitytojai. Pavyzdžiui, gerb. Almėnas galėtų suręsti tokį siužetą. Tarybiniai detektyvai nugalabija politinės tremties veiksmą, nukerta jo galvą, paslepia tą galvą į čemodaną ir parveža tą čemodaną į Kremlį. Tema aktuali, o rašytojo vaizduotei nestokos privalotų nuotykinųjų detalių...

Tokiam veikalui būtų verta duoti ir prasmingą, su lietuviškos pramoginės literatūros tradicijomis sujungtą pavadinimą -- KAUKOLĖ RAUDONAME ČEMODANE.

***

Čia kompetentingas asmuo iš šiapus pažėrė mums žiupsnį komplimentų, kuriuos mes iš kuklumo nekartojame.

Balzeko lietuvių kultūrinio muziejaus administracijos ir patariamasis personalas. Stovi iš kairės: muziejaus prezidentas St. Balzekas, Jr., Pr. Zapolis, arch. Jonas Mulokas, M. Kraučitnienė, J. Dainauskas, K. Baltramaitis, arch. R. Mulokas ir J. Stulpinienė, J. Kasakaitis nuotrauka

BALZEKO MUZIEJUI PENKERI METAI

Prieš penkerius metus, būtent 1966 m. birželio 22 d. Stanley Balzekas Jr. iškilmingai atidarė Chicagoje savo įsteigtąjį lietuvių istorijos ir kultūros muziejų. Atadarymo iškilmėse daug įžymių lietuvių ir amerikiečių mokslo, meno ir religijos srities mokslininkų, politikų ir aukštųjų valstybės pareigūnų, su Ilinoio gubernatoriumi ir Chicagos burmistru.

Stanley Balzekas Jr., bendradarbiais muziejun pasirinko prityrusius darbuotojus, lietuvius, o įvairioms muziejaus darbo sritims tvarkyti pakvietė: Kazimierą Baltramaitį — meno sričiai, Rimą E. Muloką — architektūros, Al. Kuraitį — genealogijos, Stasį Pilką — teatro, Liudą Kairį — filatelijos, Ira Berlin — numizmatikos, Mariją Kraučitnienę, Fr. Zapolį ir Helen Pius — liaudies meno ir Konstantiną Petrauską — Lietuvos kariuomenės istorijos skyrių.

Turimos muziejaus patalpos — dviejų aukštų su pusiau įrengtu rūšimi — namai, pasidarė per ankštos. Daugeliui vertingų, bet smulkių eksponatų išdėstyti nebėra vietos. Todėl, netolimoje ateityje numatoma statyti muziejui naujus rūmus arba turimas patalpas praplėsti, pristatant pritaikintą pastatą.

Muziejus turi nuolatinį savo rėmėjų, taip vadinamų "Friends of the museum" organizaciją, kurios nariai moka metams \$10.00, nariai-rėmėjai \$25.00 metams ir amžini rėmėjai — moka vienkartinio mokesčio tik \$100.00 ir jų pavardės, tam tikroje lentoje, nuolat iškabintos muziejuje.

Turimais muziejuje įvairiausiai lietuvių istorijos kultūros raidą vaizduojančiais eksponatais: knygomis, žurnalais, kt. spaudos leidiniais, fotografijomis,

nekrologais, autografais, įžymiųjų lietuvių gyvenimo aprašymais (curriculum vitae) ir kt. dokumentais, muziejus jau patarnauja lietuonistiką studijuojantiems studentams. Taipgi dažnai čia vyksta įvairiomis mokslom temomis paskaitos.

Muziejumi žmonės labai domisi ir gausiai lanko. Praeitais metais muziejų aplankė 26.67 lankytojai, neįskaitant ekskursijų, o jų taipgi būna nemaža. Ne vieną jau kartą mokyklų ekskursijų vadovai lankytojų knygoje yra parašę, kad applanke visas Chicagoje esančias įvairių tautybių etnografinius muziejus, bet labiausiai visais požiūriais, kaip ir eksponatų gausumu ir įdomumu, jiems patikęs Balzeko Lietuvių kultūros muziejus.

St. Balzekas Jr., per šį muziejų siekia ne asmeninės naudos, bet plačią vagą varo patriotinį, lietuvių bei išlaikyti naudingą, politinį

darbą. Beaiškinant kitataučiams apie Lietuvą, kiekvieną kartą minima rusų-bolševikų klaida, apgaule ir ginklo pajėga okupuota ir politiniai išprieivartauta Lietuva, ištremti Sibiran ir po platųjį pasaulį išsisklaidę lietuviai.

Balzeko lietuvių istorijos kultūros muziejus yra Ilinoio valstybėje įregistruota ne pelno, nuo mokesčių mokėjimo atleidimą turinti kultūrinė įstaiga-organizacija, kurios valdybai pirminkauja pats įsteigėjas ir savininkas Stanley Balzekas, Jr. Muziejui auksamos sumos valstybės neapmokėtos.

Prie muziejaus veikia gausi nariais moterų — muziejaus rėmėjų draugija, pirminkaujama Marijos Kraučitnienės. Neseniai įsteigė "Lietuvos istorijai, kultūrai bei lietuvių tautos heroizmui, ypač ne lietuvių tarpe skelbti ir populiarinti" komitetas, kuriam pirminkauja architektas R. E. Mulokas.

Savo veiklos ir pažangos apžvalgai, muziejus leidžia kas du mėnesiu iliustruotą leidinį "The Museum Review", jį redaguoja pats St. Balzekas. Didesnė progom atžymėti, išleidžiama specialūs iliustruoti "Progress Report" leidiniai.

Sukakties proga, Stanley Balzekas, Jr., gerėdamasis savo pastangų, triūsų, darbo ir nemaža lėšų paaudotų muziejaus reikalamis, išdėdomis, nuoširdžiai dėkoja visiems bendradarbiams už gražų sutartiną darbą, visiems muziejų lankiusiems, parėmusiems jį eksponatais, visiems parėmusiems muziejaus veiklą pinigais ir naudingais patarimais bei paskaitomis.

Muziejus veikia kasdien, neišskyrant šventadienių. Lankymo valandos 1:00 — 4:30 p. p. Lankymas visiems laisvas. Muziejaus adresas: 4012 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Telefonas: (312) 847-2441. Konstantinas Petrauskas

(3)

IŠEIVIAI KOVOJE DĖL LIETUVOS LAISVĖS

Bendra kova prieš komunizmą žymiai pasunkėjo paskutiniame dešimtmetyje, kai Amerikoje ir kitose vakarų šalyse atsirado visa eilė ne gausių, bet veiklių ir įžulių radikalų sąjūdžių, kurie bendrai žinomi naujosios kairės vardu. Demokratiškame krašte atrodytų, kad tokie nedideli savo skaičiumi sąjūdžiai neturėtų būti svarbūs, nes jų narių balsai mažai ką gali per balsavimus nusverti. Tačiau taip nėra. Eiliniai piliečiai, kurie politiniame gyvenime pasireiškia tik sykį per porą metų, per balsavimus, turi palyginti mažą reikšmę. Neveltui prezidentas Nixonas jiems apibūdinti nukalė terminą "tylinčioji dauguma". Svarbūs tie, kurie visą laiką pasireiškia organizuotai, sudarydami vadinamas "spaudimo grupes" (pressure groups), turinčias oficialius, apmokamus atstovus, vadinamus lobbyists, kurių uždavinys daryti spaudimą į kongresmenus ir senatorius, paveikiant juos balsuoti taip, kaip tai spaudimo grupei patinka. Dažnai galima pastebėti (tas buvo per 1970 metų Kongreso rinkimus), kad kandidatai kalba vienaip savo valstybėje, kur jie nori įtikti rinkikams, o kitaip Washingtone, kai nori įtikti spaudimo grupėms. Pasukimas dešinėn prieš rinkimus, bijant netekti savo vietos, o keliu kairėn po rinkimų, kai tylinčiosios daugumos nuomonė pasidaro nebesvarbi ir išrinktasis, visai nesivaržydamas, gali parodyti savo tikrąjį veidą. Tokiose sąlygose nenuostabu, kad Kongresas nebūtinais atitinka krašto gyventojų nuomonę. Priešingai negu Europos šalyse, Amerikoje rinkimai vykdomi neideologiniu pagrindu ir abiejose didžiosiose partijose yra visokių įsitikinimų žmonių, nuo konservatyvių iki radikalų. Kongresmenai renkami vietiniais sumetimais: kandidatas prižada rūpintis, kad būtų pravestas koks vieškelis ar pastatyti nauji namai pašto įstaigai, gražiai pakalba, yra draugiškas, simpatiškas, turi įtakingų draugų, etc. Todėl dažnai ta pati valstybė išrenka du labai skirtingų pažiūrų žmones, pvz. abu Arkansas senatoriai, McClellan ir Fulbright.

Labai retai kas eina į rinkimus stačiai kaip konservatorius, liberalas, ar radikalas, o jei taip būtų, greičiausiai ir Senato ir Atstovų Rūmų sudėtis būtų kitoniška, reikia manyti, konservatyvesnė. Paskutiniiais dešimtmėčiais tik vienas asmuo kandidavo į Senatą 1970 m. kaip konservatyvus ir, daugelio nustebimui, jis laimėjo, nurungdamas abiejų didžiųjų partijų oficialius atstovus, tai James Buckley iš New Yorko, nors New Yorkas yra žinomas kaip viena liberališkiausių valstybių visame krašte.

II

Nežiūrint sunkumų, su kuriais mūsų bylai tenka susidurti, pasilieka galioje pagrindinė tiesa, kad tik Sovietų Sąjungos subyrėjimas gali duoti Lietuvai laisvę, o Sovietų Sąjunga gali subyrėti tik žlugus komunizmui, kaip tarptautinei

galybei. Su konfliktu pačių komunistų tarpe, pvz. tarp Sovietų Sąjungos ir Kinijos, netenka rimtai skaitytis. Daug kas apie tai kalbėjo prieš porą metų, bet dabar, atrodo, nutilo. Komunistai puikiai supranta, kad karas tarp dviejų komunistinių valstybių galėtų tik privesti prie abiejų komunistinių režimų žlugimo, taip kaip karas tarp trijų Europos imperijų, Rusijos su Vokietija ir Austro-Vengrija, privėdė prie visų trijų imperijų žlugimo. Antra galimybė, taikus sovietinės santvarkos pasikeitimas į kažką žmoniškesnio, irgi neatrodo reali. Teorija, kad Amerika eina vis "kairėn", o Sovietai vis "dešinėn", kol ateityje susitiks kažkur pusiaukelį, neišlaiko kritikos. Sovietų Sąjunga nėra valstybė, sukurta žmonių labui, bet valstybė skiriama idėjos įgyvendinimui. Daug kas tiek nori tikėti Sovietų Sąjungos gerumu, kad netiki, kai patys SSSR valdovai atvirai pasisako, jog jų tikslas sukomunistinti pasaulį, nors nėra jokio pagrindo netikėti jų nuoširdumu. Įdomiausia, kad tie patys žmonės, kurie apskritai linkę tikėti sovietais, net kai šie aiškiai meluoja, atsisako tikėti, kai jie teisybę sako. Tenka girdėti išvedžiojimus, kad sovietai ginkluojasi ir jėga palaiko sau ištikimas komunistines valdžias kaunaminiuose kraštuose tik dėl to, kad bijo Vakarų (Amerikos? Vokietijos?) puolimo.

Yra dar viena teorija, kurią reikia čia paminėti, būtent, kad dabartiniai SSSR valdovai esą pragmatikai, netikę į komunizmą, bet tik norį išsilaikyti valdžioje bet kokiomis priemonėmis. Būtų gera, kad tai būtų tiesa, nes valdantieji, kurių vienintelis tikslas valdžioje išsilaikyti, spaus savo valdinius tik tiek, kiek tas reikalinga, kad jų nenuverstų. Žymiai blogiau, kai valdžią turįs jaučiasi pašauktas atlikti misiją. Dėl tokios misijos gali būti padaryta begalės žiaurumų, kurių pragmatiškas valdovas nematytų reikalo griebtis. Paimkime vieną labai ryškų pavyzdį. Palyginus privačių sklypų ir kolchozų produktyvumą, pasidaro aišku, kad žemės ūkio gamybai žymiai geriau tinka privatinis ūkininkavimas negu kolchozai, ir dabartiniai Sovietų Sąjungos valdantieji negali to nežinoti. Jei jie žiūrėtų pragmatiškai, tai norėtų įsigyti populiarumo, pakeldami žemės ūkio našumą ir pagerindami gyventojų aprūpinimą maistu; tam tikslui jie stengtųsi pereiti prie privatinio ūkininkavimo. Tas faktas, kad jie žino apie kolektyvinio žemės ūkio netinkamumą, nes negali to nežinoti, bet vis viena jo laikosi, įrodo, kad jiems komunistinė teorija svarbesnė už krašto gerovę ir net už savo populiarumą. Taigi, negalima jų pragmatikais vadinti. Kol sovietų žemės ūkiui nebus leista pereiti į racionalesnę ūkininkavimo sistemą, tol negalima kalbėti apie komunistinio fanatizmo sumažėjimą SSSR valdovuose. Jei jie dabar nežudo tiek milijonų, kaip Leninas ir Stalinas, tai čia taktikos reikalas, o strategija lieka nepakeista.

(Bus daugiau)

A. JURGENAS

SOVIETAI UŽSIPUOLĖ TAUTINES MAŽUMAS MONTREALIO PARODOJE

ANT. BERNOTAS

Kaip skelbta ir žadėta, šių metų pasaulinė ir tarptautinė paroda Montrealyje, "Žmogus ir jo Pasaulis" buvo atidaryta birželio 11 d. Kokių didesnių iškilnių nebuvo, bet Tautų Aikštėje buvo suruoštas koncertas, pasirodant daugeliui populiarių orkestrų, dainininkų ir šokėjų. Daugiausia entuziazmo sukėlė jazzo muzika. Tai buvo lygkoks "muzikos festivalis", dabar mėgiamas Amerikoje ir Kanadoje. Publika, maždaug 15,000 minia, pasirodymą nuoširdžiai priėmė. Po to Kanados karo aviacijos laivai turėjo savo pasirodymą ir atliko daugelį nuostabių akrobatikos numerų, o helikopteriai publiką apibėrė gėlių žiedais. Aviacijos pasirodymas vyko ir sekančią dieną, birželio 12.

Pasilinksminimų parkas La Ronde buvo atidarytas gegužės 12 d. ir veikė tik savaitgaliais, sutraukdamas dideles lankytojų minias. Dabar jis atdaras kasdien nuo vidurdienio iki pusiau nakčio. Įėjimas į La Ronde šiemet kainuoja 50 centų, vaikams -- pusė to. Gėlė įėjimas į parodą veltui. Tik įėjimas į daugelį paviljonų jau mokamas. Kainos svyruoja nuo 25 centų iki 1 dolerio.

Yra atidaryta maždaug 60 paviljonų, kurių į 37 už įėjimą reikia mokėti. Tik keli mažesni paviljonai uždaryti. Įėjimas į amerikiečių paviljoną šiemet 1 doleris. Amerika vėl sugrįžo į savo seną vietą -- tą didžiulį burbulą, kurį turėjo 1967 m. Praeitais metais čia buvo gėlių ir paukščių paroda. Dabar Smithsonian Institution iš Washingtono įrengė įspūdingą ir turtingą Amerikos gyvenimo parodą, kurioje išstatyta daugelis istorinių reikmenų ir amerikiečių ankstyvųjų kolonistų gyvenimo ir buities reikmenų. Net indėnų bei sekimų palapinės bei nameliai. Prieš paviljoną atvykę kaubojai su lauko kalve ir savo arkliais demonstruoja arklių kaustymo meną.

Amerikiečių paviljonas iškilmingai buvo atidarytas birželio 12 d. paties miesto burmistro Jean Drapeau, kuris savo kalboje, sakytose pusiau angliškai, pusiau prancūziškai, kvietė kanadiečius bendradarbiauti su amerikiečiais, nes tiek kanadiečiai (prancūzai ir angli kilmės žmonės), tiek amerikiečiai vieni kitoms yra turėję daug įtakos. Čia pat jis pristatė olimpinę 1976 metų komitetą, kurio uždavinys bus suruošti Montrealyje 1976 m. pasaulinę olimpiadą. Ruošimo darbai jau pradėti. Prieš iškilmes ir po iškilnių grojo mergaičių dūdų orkestras, atvykęs iš Providence, R.I. Tokių pasirodymų bus ir daugiau ir jie bus nuolat keičiami. Pvz., praeitą savaitę lankėsi ir koncertavo žinomasis amerikiečių dainininkas ir golfinkas Bing Crosby. Netrukus laukiamas filmų komikas Jerry Lewis. Po burmistro kalbos buvo sugroti abiejų kraštų himnai, į orą iššauti tūkstančiai spalvotų balionėlių, o netoli esanti baterija suruošė triukšmingą fejerverką.

Kaip pastebėta, daugiausia lankomi paviljonai yra Amerikos, Kanados (ir Quebec'o), Persijos, Kinijos, Sovietų Sąjungos, Belgijos, Tautinių Mažumų (arba Etninių Grupių, kaip jis čia pavadintas) ir įvairūs mokslinio turinio paviljonai.

Pavyzdžiui, toks "Liaison" pa-

viljonas, įrengtas Montrelio biznierių, rodo įvairius modernius namų ir aplinkos įrengimus. Tarp kitko įrengta nedidelė kino studija ir veikia televizijos ir radijo perdavimo stotys. Kolekcionierių paviljonas rodo, ką kruopštus ir užsispyręs rinkėjas gali surinkti: pašto ženklus, degtukų dėžučių viršelius, teatro ar autobusų bilietus, įvairių žymių žmonių nuotraukas ir autografus, o mažyčių lėktuvų modeliukų išstatyta kelios dešimtys. Filatelijos paviljone kelios didelės salės užpildytos vien pašto ženklais, monetomis ir popieriniais įvairių kraštų pinigais.

Čekoslovakija vėl atgabeno daugybę meno, rankdarbių ir mokslinių įrengimų ir išdirbinių ir lankytojų labai gausu. Bulgarija rodo daugelį senųjų amžių religinių dalykų: ikonų, paveikslų, skulptūrų, senųjų knygų, daugiausia atgabtų iš viduramžių laikų Rilos vienuolyno. Lauke, ties Bulgarijos paviljonu, kasdien po kelis spektaklius duoda iš Sofijos, Bulgarijoje, atvykusi maždaug 30 tautinių šokėjų grupė. Įėjimas į paviljoną ir į spektaklius nemokamas. Paviljone bulgarai turi gerą restoraną, kur duodami jų krašto patiekalai ir importuoti gėrimai. Griežiai įdomi kapela.

Persija yra išstačiusi daugelį senųjų amžių meno pavyzdžių. Taip pat daug senovės meno rodo Egiptas, nauji eksponatai Indijos paviljone, liaudies menas ir išdirbiniai Oriento paviljonų grupėje. Austrija duoda Vienos meną ir muziką. Be to, čia rasite indėnus, eskimus, vaikų paviljoną, automobilių parodą (buv. Anglijos paviljone), automobilių lenktynes (Kanados paviljono ribose), mokslinius paviljonus, erdves užkariavimą (Strange, Strange World) ir daugybę kitų. Tik visa bėda, kad parodos administracija dar nėra išleidusi šių metų vadovo, todėl kartais nebus lengva susigaudyti, kur eiti ir ką žiūrėti.

Etninės grupės yra įsikūrusios paskutiniomis metais buvusioje Ispanijos paviljone, nors ir ispanai dar turi jo dalį. Prie paviljono įėjimo kabo lenta su sveikinimais įvairiomis kalbomis. Septintoj vietoj yra ir lietuviškai. Dviejuose aukštuose tautinės grupės yra išstačiusios įvairių liaudies ir meno dirbinių. Yra ir Lietuvos parodėlė, nors šiemet ji gerokai skurdi. Išstatyta gintaro dirbinių, juosčių, auksinių, lėlių, papuošalų. Tautinės grupės paviljone arba ir kitur turi savo "dienas". Teko peržiūrėti visam sezonui nustatytą programą, bet lietuvių joje nėra. Matyt, kad Montrelio lietuviai šiemet apsisprendė parodoje su savo programa nebedalyvauti, nors estai ir latviai, nors būdami skaičiumi ir mažiau gausūs, savo "dienas" turės. Pirmoji "diena" buvo skirta indams, netrukus po to turėjo ukrainiečiai, pirmoji liepos savaitė vengrams, toliau seka kitos Kanadoje gyvenančios grupės.

Geroką atrakciją sudaro nebylių "Troupe Smalah", vadovaujama Dino Frascattelli, kuri savo pasirodymus turi buv. Afrikos kaimo aikštelėje. Keletas berniukų ir mergaičių, pa sirėdę įvairių tautų rūbais, griežiant puikiai muzikai, išpildo įvairių tautų šokių. Tarp kitų vokiečių ländlerį, lenkų krouviaką, rusų troiką ir kazoką. Deja, nieko lietuviško.

Sovietų Sąjunga šiemet įsikūrusi buv. Šveicarijos paviljone, netoli nuo Etninių grupių paviljono. Ant stogo plevėsuoja didžiulė raudona vėliava su kiju ir pjautuvu, kuri šiuo metu nuveista pusiau stiebo (tur būti, dėl kosmonautų žuvimo). Įėjimas pusė dolerio. Šiemet Sovietų Sąjunga vėl išstatė kelis tūkstančius fotografijų, spalvotų ir ne (ne tos pačios, kurios buvo pernai), viskas eina "The Soviet Union" vardu. Nė išstatytų eksponatų katalogo, nė parašų po nuotraukomis nėra ir lankytojas, nepažįstas, ką nuotraukos vaizduoja, to ir nežinos. Gal taip ir gerai. Teko atpažinti puikų Vilniaus Gedimino pilies vaizdą iš oro (už pilies naujos mies-

to statybos), Trakų pilį iš oro ir žiūrint per Galvės ežerą ir, gal būtų, Kuršių Neringos vaizdą su eiliniu. Yra nuotraukų iš Rygos ir Talino. Palubėje kabo įvairių respublikų vėliavos tarp kitų ir Lietuvos komunistinė vėliava. Yra gintaro išdirbinių, žaislų, meniškų drožinių. Pardavinėjamos knygos, plokštelės, pašto ženklai, įvairūs medaliai ir žymeniai. Nieko neteko matyti lietuviško. Vidurinėje salėje išstatytas modelis jų vežimo, kuri jie neseniai nuleido ant Mėnulio. Greta veikia rusiškas restoranas ir baras, kur galima gauti importuotos vodos ir kavaro, Rodomi filmai.

Per kelis paskutinius metus sovietai, palyginti, buvo ramūs, bet šiemet jau įvyko pora incidentų. Pirmas, tai protestas, pareikštas parodos administracijai ir miesto valdybai, kai parodos ribose dirbą darbininkai atsisakė įruošti jų paviljoną (užtat sovietų paviljonas buvo atidarytas su poros savaitės pavilavimu).

Antras, daug rimtesnis, įvyko birželio 28 d. Sovietų Sąjungos ambasadorius Kanadai Borisas Mirošničenko, atvykęs į paviljono atidarymą, lydimas sovietų generalinio konsulo Montrealyje Vladimiro Chorevo ir sovietų paviljono direktoriaus Andriejaus Ignatievo, po atidarymo iškilnių nuvyko ir apžiūrėjo Etninių grupių paviljoną. Apžiūrėję jie visi trys tuoj užsuko į paviljono raštinę ir paviljono vedėjai Mrs. Margaret Dvorsky pareiškė, kad ji tuoj jau nuimtų paviljone kabančias Ukrainos, Armenijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Slovakijos ir Lenkijos tautines vėliavas bei herbus. Taip pat kad nebebūtų leista giedoti tautų himnų. Ambasadorius, kaip toliau pranešama, labai pasipiktino, kam buvo leista Tautų Aikštėje birželio 20 d., švenčiant ukrainiečių dieną, iškelti laisvosios Ukrainos vėliavą. Kartu ambasadorius pasiūlė, jei paviljono vedėja neturi sakytų tautų vėliavų ir komunistinių herbų, juos parūpinti ir juos iškelti.

Ponia Dvorsky, Kanadoje gimusi slovakių kilmės moteris, atsisakė tokius rusų reikalavimus pildyti pareikšdama, kad Kanada yra laisva šalis ir niekas negali būti priverstas klausyti kieno nors įsakymų. Paroda yra kultūrinė ir tautinė ir niekas negali būti priverstas įsimaišyti su politika. Po pasimatymo ponė Dvorsky tuoj painformavo parodos ryšių viršininką J.A. Tellier, kuris būk tai pareiškė: "Nesirūpinkite, jie neturi teisės kištis į mūsų reikalus". Kanados Piliiečių Federacija ir Kanados Ukrainiečių Komitetas tuojau susisieko su Kanados Užsienių Reikalų Ministeriu Mitchell Sharp ir prašė reikalą išaiškinti bei neleisti lietuviams kištis į tautinių mažumų reikalus. Kokios šitokių skundų ir reikalavimų bus pasekmės, kol kas dar nežinoma.

Paroda lankoma gausiai, ypačingai savaitgaliais. Kaip žurnalistai pastebėjo, maždaug trečdalis visų lankytojų yra amerikiečiai. Kas atvyksta savo mašinomis, dabar gali sustoti didelėse stovėjimo aikštelėse, kurios yra aplinkui parodos rajoną. Kiti gali vykti autobusais ir po žeminiu traukiniu, kurie taip pat sustoja pačiame parodos aikštyne. Tačiau nuvykti į Kanadą traukiniu jau nebegalima po to, kai Amtrak perėmė Amerikos geležinkelius į savo globą -- nebe-

Dail. Vytautas K. Jonynas savo sukaktuvinėje parodoje 1971m. gegužės 22 d. New Yorke draugų ir giminių būrelyje. Sėdi iš kairės: R. Jonynaitė-Zotovienė, dail. I.D. Griežė - Treinienė, dr. G.G. Jonynaitė - Troncone (dailininko duktė), inž. K. Jonynas, dail. Vytautas K. Jonynas ir Vincas Datis, senas dailininko draugas iš Vokietijos laikų į parodą specialiai atskridęs iš Los Angeles. V. Maželio nuotrauka

VYTAUTO K. JONYNO SUKAKTUVINĖ PARODA

Žmogaus gyvenime yra daug sukaktuvinų švenčių. Vienos jų reikšmingos tik savo šeimos ratelyje, kitos atžymi artimų draugų ir pažįstamų tarpe. Yra tačiau, sukakčių, kurios reikšmingos visai lietuvių tautai, nors iš esmės yra asmeninio pobūdžio.

Ši pavasari vieną iš tokių sukakčių atšventė dail. Vytautas K. Jonynas New Yorke, kurio kūrinių paroda buvo suruošta Kultūros Židinyje gegužės mėnesio gale globojant vysk. V. Brizgiui, Vliko pirm. dr. J.K. Valiūnui ir visai eilei centrinių org-jų vadovų.

Tai buvo dail. V.K. Jonyno 40-ties metų kūrybinio kelio apžvalga, kuriai nušviesti reikėtų daug ir ilgai rašyti, mes šį kartą tik trumpai priminsim, kad jis nuo pat jaunystės pradėjęs dailininko kelią, neliko vienoj srityje lyg sustingusiu amatininku, bet kūrė visur ir visose sąlygose ieškodamas vis naujų, įvairesnių, modernių

liko nė vieno keleivinio traukinio.

Su valgymu ir atsigaivinimu jokios problemos nėra, nes parodos aikštyne yra daugybė puikių restoranų, užkandinių ir barų. Aiurių restorano vietoje šiemet įsikūrė vokiečiai, kurie, be to, turi dar kelis restoranus. Berlyno restorane griežia gera austrų kapela atvykusi iš Grazo. Kas kam patinka, gali eiti pavalgyti ir išgerti ir pasikniečius, ir pas austrus, prancūzus, anglius ar italus. Kas ilgiau nori apsisistoti, miesto viešbučiuose, moteliuose ir vakvynės namuose visur yra vietų.

Paroda bus atidara iki rugsėjo 6 d.

meno formų visose pasaulinio meno šakose -- vitraže, skulptūroje, tapyboje ir grafikoje.

Toje apžvalginėje jo parodoje matėsi jo viskas jungiasi ir susilieja į darnią estetinę visumą -- gracingos linijos, monumentalinės formos, spalvingos plokštumos. Vytauto K. Jonyno talentas -- tai dovana Amerikai, lietuvių tautai ir mums visiems,

anot poeto Leonardo Andriekaus žodžių parodos atidaryme.

O svarbiausia tai, kad dail. V.K. Jonynas savo ieškojimuose naujovių, visur ir visada išliko lietuviu dailininku net ir amerikiečiam atliktuose jo kūriniuose. Kur jo kūrinį netikėtai ir nežinodamas pamatai, iškart pajunti, kad čia turi būti tikriausiai lietuvių dailininko kūryba.

Dail. V. K. Jonyno sukaktuvinės parodos atidaryme kalba inž. J. Vilgajys. Stovi iš kairės: dail. V.K. Jonynas, Tėvas L. Andriekaus, OFM., S. Kontrimas ir dail. V. Vizgirda. V. Maželio nuotrauka

Grupė svečių dail. V.K. Jonyno parodos atidaryme. Iš kairės: Aldona Jonynienė, dail. Sodaitis su ponija, ponios Rastienė, Vizgirdienė, Santvarienė ir Čekienė. V. Maželio nuotrauka

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Kaina \$12.00

Dr. Antanas Novasaitis, JAV LB Centro Valdybos vicepirmininkas, laimėjęs respublikonų partijos nominaciją į Philadelphia miesto tarybą. Iš kairės: W. Devlin, Philadelphia respublikonų partijos pirmininkas, adv. S. Mankas, Thatcher Longstreth, respublikonų partijos kandidatas į Philadelphia miesto burmistro postą, M. Bigenienė, dr. A. Novasaitis, inž. A. Gečys.

Dr. A. Novasaitis kandidatuoja į Philadelphia miesto tarybą

Džiaugiamės kiekvieno lietuvių pasiekimu mokslo, meno, politikos ar kitose srityse. Amerikiečių laikraščiuose pastebėta asmens lietuviška pavardė ar gimimo vieta Lietuvoje maloniai mus nuteikia, nors aprašomas asmuo ir nesijauja lietuviu esąs. Daug labiau tenka džiūgauti ir didžiuotis, kai šiame krašte gimęs lietuvis amerikietis, aktyviai įsijungęs į mūsų visuomeninę veiklą, susilaukia atžymėjimo ir įvertinimo amerikiečių tarpe. Šiuo metu pagerbtuoju asmeniu yra Philadelphia miesto tarybos narys. Tai iki šiol aukščiausią politinės partijos pripažinimą susilaukęs Philadelphia lietuvių kolonijos narys. Sėkmingai laimėjęs artėjančius rinkimus, dr. Novasaitis bus atviros durys kandidatuoju į JAV Kongresą ar Philadelphia miesto burmistro vietą.

A. Novasaitis kilimu iš Scranton, Pa. Gimė susipratusioje lietuvių šeimoje prieš 43 metus. Tėvas Antanas 1904 metais atvykęs į Ameriką. Motinai, Baltrušytei, jau tekę gimti JAV valstybės, Plymouth miestelyje esančiame Pennsylvania anglų kasyklų rajone. Šeimoje išlaikytos lietuviškos tradicijos, kalba ir lietuviška pavardė, tarimo sumetimais Novasaitį pakeičiant į Novasitį. Jaunojo Antano lankyta lietuvių parapijinė mokykla, 1946 metais baigta Scrantone gimnazija, dveji metai praleidžiami atliekant karinę tarnybą, 1950 metais baigiama Keystone Junior Kolegija. Tais pačiais metais persikeliamas į Philadelphia, kur 1952 metais Pennsylvania Universitete baigti komerciniai mokslai bakalauru laipsniu. 1955 metais Temple Universite-

te baigiami teisės mokslai daktaro laipsniu. Įsijungiamas į sėkmingą privačią adovakto praktiką. Philadelphiaje ir 1959 metais sukuriamas šeima. Su žmona Rūta augina keturis vaikus. A. Novasaitis politinė karjera respublikonų partijoje pradėta nuo žemiausio politinio posto - committeeman. Šiose pareigose darbuojamasi visą eilę metų ir idėto darbo ir partijai parodyto lojalumo dėka imama kopti į vis atsakingesnes pareigas. 1956 metais dalyvaujama Pennsylvania gubernatoriaus specialiu tikslu sudarytoje komisijoje. Keleriems metams prasilinkus skiriamas Pennsylvania valstybės prokuroro padėjėjas (Assistant State Attorney General) pareigoms, kuriose išbūna iki šių metų pradžios.

Prieš ketvertą metų, talkinant adv. Stasiui Mankui, A. Novasaitis suorganizuoja gausius Pennsylvania lietuvių respublikonus ir Lithuanian - American Republican Council of Pennsylvania ir išrenkamas pirmuoju šios organizacijos pirmininku. Nepasitenkinama vien šiuo atsiekimu. Imamasi iniciatyvos apjungti Philadelphia tautines mažumas į atskirą vienetą veikiantį

šalia Philadelphia miesto respublikonų komiteto. Šiai organizacijai, apjungusiai net 19 tautybių, dr. Novasaitis taip pat pirmininkauja. Pagaliau šiais metais sulaukiamas naujas pripažinimas -- A. Novasaitis išrenkamas į Philadelphia miesto respublikonų politinę tarybą.

Prez. Nixonas Novasaitis veiklą 1970 metų pradžioje įvertino paskyrimu į National Center for Voluntary Action direktorių tarybą. Tai ne partiniais pagrindais sudaryta 70 asmenų organizacija siekianti remti bei skatinti privačią iniciatyvą JAV gyventojų tarpe. Ši organizacija kartą metuose Washingtone posėdžiauja su prez. Nixonu. Joje dr. Novasaitis darbuojasi su ižymiaisiais JAV pramonininkais (pav. Henry Ford II) bei mokslininkais.

Philadelphiaje ir jos apylinkėse bendruomenininkų išvystytoji veikla 1968 jubiliejinį metų progą, dar stipriau įjungė Antaną į lietuvišką veiklą. Matome įvardovaujant Vasario 16 dienos minėjimui, dalyvaujant lietuvių delegacijoje pas ižymiuosius amerikiečius, talkinant teisiniais patarimais vietos Lietuvių Bendruome-

nės apylinkės valdybai. Jo teisinė firma virsta LB įstaiga, kur spausdinami memorandumai, atsišaukimai, pranešimai.

Pereitais metais, Philadelphiaje sudarius JAV LB Centro Valdybą, A. Novasaitis įeina į ją vicepirmininko visuotinio klausimams pareigoms. Jo paskirtis šiose pareigose išplėsti LB idėją senosios emigracijos ir jos atžalyno tarpe. Jo talkinama Centro Valdyboje ir politinės srities reikaluose. Arti mos pažintys Kongreso, Senato bei Administracijos narių tarpe suteikia JAV LB Centro Valdybai progą susilaukti paramos lietuviškam reikalui, atverti ne vienas, iki šiol lietuviams uždaras, duris. Tautų Praeičiai Tirti įstatymo projekto pravedimo darbuose Novasaitis talka ypač jaučiama. Jam yra pavykę suburti devynių tautinių mažumų centrines organizacijas ir koordinuoti jų veiklą siekiančią įstatymą praveisti.

Gyvenime A. Novasaitis malonaus būdo, atvirus, tiesus, dalinai nedrąsus asmuo. Amerikiečių tarpe visuomet pabrėžia savo lietuvišką kilmę. Adv. Novasaitis veikliama Philadelphia Lietuvos Vyčių kuopoje ir Šv. Kazimiero parapijos Katalikų Veteranų poste. Savo įsijungimu į šias organizacijas jis sėkmingai apjungia anks tyvosios emigracijos ir tremties lietuvius.

Philadelphia miesto taryba susideda iš 17 narių. Dešimtis išrenkami miesto padalinuose, o likusieji septyni renkami balsuojant viso miesto gyventojams. Pastarieji vadinami pilnutiniais (at large) nariais ir demokratų bei respublikonų partijos šioms pareigoms išstato po penkis kandidatus. Iš 10 išstatytų kandidatų, rinkimuose išrenkami septyni. Daugumą balsų surinkusi partija praveda penkis pilnutinius narius, mažumą -- du narius.

A. Novasaitis kandidatuojama pilnutinio nario pareigoms. Pirminiuose rinkimuose (primary) surinktųjų balsų skaičiumi respublikonus sąrašė jo išėita antruoju. Jei tai būtų išlaikyta lapkričio mėnesį įvykstančių rinkimų metu, laimėjimas būtų užtikrintas partijai

DETROT

PASIRUOŠIMAI VLIKO SEIMUI

VLIKO seimas įvyks gruodžio 4-5 d. Detroite, Lietuvių Namuose. Š. m. liepos 10 d., 7 v. v. Kazys Veikutis, kaip Rytų Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio atstovas, Lietuvių Namuose buvo sukvietęs Detroite reziduojančių Vliką sudarančių politinių grupių ir spaudos atstovų informacinį pasitarimą ir išrinkti Vliko seimui ir banketui ruošti vadovai ir prezidiumas.

Vliko seimo ruošimo komiteto prezidiuman išrinkti: Kazys Veikutis — pirmininkas, dr. Vincas Misiulis — sekretorius ir Antanas Sukauskas — narys.

Banketas bus rengiamas su menine programa ir šokių. Visos jo pelnas bus skiriamas Brazinskams gelbėti.

Banketui ruošti komisijos vadovu pakviestas Antanas Sukauskas ir jam pavaista į šią komisiją kitus narius pačiam pasirinkti ir pasikviesti.

Spaudos ir Informacijos komisijos (anglų spaudoje ir televizijoje) vadovu pakviestas Bernardas Brizgys ir šiai komisijai reikalingus kitus asmenis pats pasirenka.

Informacija lietuviškoje spaudoje teikti yra kviečiami laikraščių korespondentai.

Sąryšyje su Vliko įvykstančiu seimu dėl smulkesnių žinių kreiptis į Kazį Veikutį, 8934 Milner St., Detroit, Mich. 48212. Telefonas 924-6469.

• Pavergtų Tautų Festivalio atidarymas įvyks liepos 16 d., 6 val. viešame knygyne (Woodward and Kirby). Ten bus išstatyta visų pavergtų tautų knygų, jų tarpe ir lietuvių.

Lietuviams festivalyje vietoje vieno, paskirti du

net nesurinkus daugumos.

Užtikrinti adv. Novasaitis laimėjimą tegalėsime tik bendrai sujungę jėgas. Philadelphia lietuvių pareiga atiduoti balsą už savo tautietį.

Algimantas Gečys

namukai. Viename bus išdėstyti bei iškabinti lietuviškų ornamentų suvenyrai, o antrame bus pardavinėjami pagal lietuviškus receptus pagamintas maistas. Festivalis tęsis 3 dienas. Liepos 16, 17 ir 18 d.

Motorkada įvyks šeštadienį, liepos 17 d. ir prasidės 4:30 nuo viešojo knygyno (Woodward and Kirby).

Lietuviai automobilistai dalyvauja motorkadoje renkasi 2:30 šv. Antano parapijos kieme ir čia prisitvirtina plakatus.

DLOC valdyba prašo visus gausiai dalyvauti festivalio atidaryme ir ypatingai motorkadoje.

• Tautos šventės minėjimas įvyks rugsėjo 12 d. Lietuvių Namuose. Minėjimą rengia Detroito švyturio jūrų kuopos šauliai.

• SLA 352 kuopos gegužinėje birželio 27 d. radijo aparatą - patefoną laimėjo Viktorija Kriauciūnienė, rankinį laikrodį Jonas Ramanauskas, pietums indų komplektą Elena Gerulaitienė.

• Jonas ir Valė Ruzgiai su dukrelėmis Ramune ir Aida iš Anaheim, Kalifornijos buvo atvykę į Detroitą ir svečiavosi pas savo tėvus: Oną ir Antaną Ruzgius ir Stefą ir Praną Juškus.

Liepos 14 d. Jonas ir Valė Ruzgiai išvyko atgal į Kaliforniją ir išsivežė ten nuolatiniam apsigyvenimui savo tėvus: Oną ir Antaną Ruzgius. A. Grinius

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vaclovas Čižiūnas. SEIMA TAUTINĖJE BENDRUOMENĖJE. PLB švietimo Tarybos leidinys JAV Lietuvių Fondo lėšomis. 96 psl. Kaina \$1.50.

• TECHNIKOS ŽODIS, 1971 m. sausio-vasario mėn. Nr. 1 (125). Leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyriaus techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. Lazauskas, 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101. Administracijos adresas — A. Pargauskas, 6643 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Metinė prenumerata 6 dol., studentams — 2 dol.

Čiurlionietės šoka, stebint tūkstantinei miniai, Caracas parko scenoje.

J. Garlos nuotrauka

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Pavergtųjų tautų savaitės minėjime, kurį rengia Clevelando Tautybių Sąjūdis, pagrindinę kalbą pasakys senatorius Robert Taft. Senatorius yra prezidento Nixono politikos rėmėjas ir gerai pažįsta Sovietų Sąjungos okupuotų tautų istorinę raidą.

Pavergtųjų tautų savaitės minėjimas įvyksta ketvirtadienį, liepos 22, 7 val. 30 min. vak. šv. Benedikto aukštesniosios mokyklos salėje, 2940 East Blvd. Lietuviai prašomi gausiai šiame minėjime dalyvauti. Pavergtųjų tautų išeivija turi padeemonstruoti Amerikos visuomenei savo solidarumą ir ištvermingumą kovoje prieš Sovietų Sąjungos vergovinę politiką ir tautų žmogžudystę.

Minėjime bus platinama tarptautinio tribunolo dokumentų byla, kurią į atskirą knygą suredavo J. Carroll universiteto prof. Michael Pap. Knygoje skelbiami įvairių tautų liudininkų pareiškimai ir įrodoma, kaip Sovietų Sąjungą pavergė Lietuvą, Latviją, Estiją ir kt. respublikas bei tautas. Kiekvienos tautinės grupės atstovui bus įteiktas numeruotas šios knygos egzempliorius, o vėliau knyga bus išsiuntinėta JAV Kongresui ir Jungtinių Tautų misijoms. Knygos išleidimą parėmė ALTos Clevelando skyriaus valdyba.

Po minėjimo benediktinai vienuoliai ir slovakių organizacijos visiems dalyviams ruošia vaises.

• Dr. S. T. Tamošaitis ir ponis atskrido liepos 3 d. iš Miami Beach, Floridos, pasisvečiuoti pas savo dukterį Aldoną ir žentą William B. Lyon.

Iš Chicago tuo pat metu atvyko ir Tamošaičių sūnus

ŠI SEKMADIENI, LIEPOS 18 D., 2 VAL. P. P.

visi maloniai kviečiami į ALT S-gos Clevelando sk. rengiamą

TRADICINĘ GEGUŽINĘ,

ponų Dautų sodyboje, 2971 Bishop Rd., Highland Hts.

Bus karšti ir šalti valgiai ir išgėrimai.

ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS
VALDYBA

Vytautas, kuris ten baigė dentisterijos mokslą Loyola Universitete. Čia tokiu būdu susitiko ir praleido laiką.

Vytautas, baigęs mokslą, kartu gavo JAV kariuomenės kapitono laipsnį, vyksta į Walter Reed karišką ligoninę, Washingtono atlikti karinę tarnybą.

Dr. Tamošaitis susimokėjo nario mokestį ALT S-gos Clevelando skyriui, kuriam priklauso. (k)

VISI KVIEČIAM I GEGUŽINĘ

Liepos 18 d., sekmadienį, 2 val. p. p., ALT S-gos Clevelando skyrius rengia tradicinę gegužinę Vlado ir ponios Dautų sodyboje, 2971 Bishop Rd., Highland Hts. Bus geras bufetas ir išgėrimai. Clevelando ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami į gegužinę atsilankyti.

VISI I "VIENO PASAULIO DIENĄ"

Šį sekmadienį, liepos 18 d., 2:30 v. p. p. Estų ir Suomų Darželiuose įvyksta įdomi Tautybių meninė programa. Lietuvius atstovauti mielai sutiko muzikas Pranas Ambrazas su IV Dainų šventės choru, sekmingai atstovavusiu Clevelando lietuvius. Kultūrinio Darželio valdybai prašant, iš Clevelande esamų įvairių lietuvių meninių grupių tik muz. Pranas Ambrazas sutiko atstovauti lietuvius

Remkime Clevelando Lietuvių Namų statybą

Naujų Lietuvių namų reikalingumo, rodos, jau nereikėtų aiškinti. Nuo 1969 metų, kai pirmieji konkretūs žygiai buvo padaryti, daug kartų spaudoje, per radiją ir susirinkimuose buvo kalbėta apie būtinybę pastatyti naujus Clevelando Lietuvių namus. Po dviejų metų įsigijus sklypą ir atlikus kitus persiorganizavimus, dabar yra baigtas.

šioje didelėje šventėje, kuri rišasi su 175 metų Clevelando miesto įkūrimo sukaktimi.

Ketvirtosios Dainų šventės choro repeticija įvyks liepos 18 d., 1 v. p. p. Naujosios parapijos salėje. Lietuvių Kultūrinio Darželio valdyba šiam Choriui reiškia pagarbą ir iš anksto dėkoja. (rp)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

Visais gyvybės, sveikatės bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų-investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

vimo darbus, naujųjų namų idėja tampa realybe. Namų planas paruoštas, o vieta yra tankiai lietuvių apgyventoje apylinkėje, iš visų pusių greitkeliais lengvai pasiekia ma. Pastatas bus moderniška įrengtas, turės centrinę šildymo ir vėsinimo sistemą. Rūsyje didelė erdvė išrengti tai, kas mums labiausiai reikalinga. Pirmajame aukšte -- Lietuviška seklyčia, mūsų dailininkų įrengta, Lietuvių klubas su baru ir valgykla bei trys didelės patalpos išnuomavimui. Antrajame aukšte -- erdvi salė su akustine scena, atskiru baru, virtuve ir svečių kambariais. Bendra statybos kaina apie 275.00 dolerių.

Dviejų metų planavimo darbas yra baigtas. Dabar atėjo metas Clevelando lietuvių kolonijai šiuos planus paversti tikrove ir bendromis jėgomis trumpu laiku sutelkti statybai reikalingą kapitalą. Tai bus prasminga ir labai reikalinga investicija Clevelando lietuvių kolonijos ateičiai. Neturėdami savų na-

mų, parengimus ir susitikimus būsime priversti rengti svetimųjų salėse, nyks bendruomeniškumo ir savarankiškumo jausmas, tapsime kam-

PUOLIMAI PRIEŠ KOLŪKIETES

Birželio mėnesio "Komjaunimo Tiesa" (birželio 17 d.) ir "Valstiečių laikraštis" (birželio 17 d.), tartum susitarę pragyti kolūkiečių moterų temomis. Taip pirmo puslapio rašiniai "Svarbiausias dėmesys mechanizacijai" (Komjaunimo Tiesa) ir "Trys priežastys" (Valstiečių laikraštis).

Pirmame rašinyje pradedama patetiškais tiradomis apie sunkųjį moterų darbą kolūkyje. Iš tų krokodilo ašarų persunktų eilučių matyti, kad darbo sąlygos kolūkiuose mažai skiriasi nuo priverstinųjų griežto režimo lagerių. Taip apsaoko moterų darbą tarybinis leidinys:

"Kas kaime anksčiausiai keliasi? Fermų moterys. Miega pievose gyvuliai, ir rytų dar tik kraštas boluoja, o jos važiuotos ir pėsčios pievų takais, keliais jau skuba į fermas -- liuobti kiaulių, į ganyklas -- melžti karvių. Kol apsiaruos, apsitvarkys -- saulė aukštai dangun įkops. Tai vis todėl, kad nevisur ganyklose įrengtos melžimo aikštelės, o kiaulių fermose, kaip ir prieš daugelį metų, pagrindinis įnagis -- kibiras, šakės ir kastuvai. Tik pamanykit, vos 12-koje respublikos kolūkių kiaulių fermos visiškai mechanizuotos. Moterys sunkiai pelnosi duoną, ir tik didelis pasišventimas laiko jas šitam darbe".

Tarybinis leidinys nedasako, kad ne "pasišventimas", bet baudžiavos sistema laiko nelaimingą moteris prirakintas prie "kibiro, šakių ir kastuvo" kiaulių fermose. Nereikia išleisti iš akių, kad moterims užkrauta dar savų šeimų apyvoka, vaikai, savas daržas, iš kurio gyvena šeima. Dar reikia pridurti politinius, "savanoriškus" išipareigojimus -- tada tik mes pamatome kolūkinio darbo "pranašumą" prieš "smulkiasavininkinę", laisvojo ūkio sistemą.

Bet, neva užjaušdami moterį, leidiniai, kartu ir plaka užjaušiamas. Tuščiažodžiaudamas, laikraštis atranda išeitį: "reikia ne tik išaiškinti trūkumus, bet ir stengtis patiems juos pašalinti".

Iš to patarimo išeina,

pininkais svetimos salėse.

Todėl kviečiame jus šiandien į lietuvišką talką -- tapti naujųjų namų statybos rėmėjais išgyjant akciją. Kurie esame pajėgesni, prisidėkime daugiau. Tiems, kuriems per sunku, pasižadėkime įmokėjimus daryti dalimis. Bet visi tuojau stokime talkon, nes pinigai reikalingi dabar.

Tad dar kartą prašome jus rimtai pasvarstyti ir nuoširdžiai paremti mūsų bendrąsias pastangas, nes be jūsų paramos mūsų pastangos ir gražios viltys suduž.

Lithuanian Village,
Inc. Direkciija

kad per dvidešimt metų niekas nesistengė ne trūkumų aiškinti, nei juos šalinti. Kodėl gi tų baudžiavos darbo "trūkumų" nebuvo laisvojo kaimo gyvenime Nepriklausomybės periode? Kad ir kaip sunkiai dirbo ūkininko šeima, ji buvo laisva, ji turėjo perspektyvas ir per pirmąją karą nustumdytą ūkį pastatė tokiam aukštyje (per penkiolika, maždaug, metų), kurio per dvidešimt penkerius metus negali pasiekti tarybinė baudžiava? Tikslai todėl, kad čia ne asmenys, ne kolūkietės, bet darbo sistema kalta.

"Valstiečių laikraštis" jau nuoširdžiai puola moteris. Jis inkriminuoja melžėjas, esą jos vis ir vis neišmoksta karvės melžti melžimo aparatais. Rašinio autorėneatsižvelgia į nenormalų darbininkės - melžėjos apkrovimą, bet priekais tauja, kad melžėjos "pažeidžia karvių spenius", "palieka tešmenyse dailių riebiausio pieno", "aparatas užslenka ant spenių", "nesureguliuoja pulsatorių", "speniai užteršiami bakterijomis", etc.

Visa kaltinimų litanią išduoda padėti. Atrodo, kad melžimo aparatai nepasižymi savo kokybe, o melžėjos visiškai neinstrukuotos kaip tuos aparatus tinkamai naudoti.

Ir šiame puolime, matyti antroji problemos pusė. Pažiūrą į ūkininkės darbą iškreipta. Žmogus į gyvą kolūkio inventorų žiūri, kaip tingus fabriko darbininkas žiūri į mašiną. Tuo tarpu ūkyje neišvengiamas sentimentas savo žemei ir savo gyvuliui. Visa tai palengva prarandama kolūkyje.

Desperatiškoje kolūkietės padėtyje mažai kas nori jai padėti, talinti jai, suteikti jai daugiau laiko poilsui ir lavinimuisi. Spauda ir varovų potvarkiai isako materialiai dirbti, skubėti, persitempti. "Trūkumus" ji turi šalinti pati, ir pati kalta, jeigu "trūkumai" vis nepašalinti.

Toks išskaitomas moters kolūkietės darbo vaizdas, skaitant tarp tarybinės spaudos eilučių.

(sp)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės
New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su šiltu ir šaltu tekančiu vandeniu kainuoja tarpe \$45.00 ir \$55.00 savaitei dviem asmenim.

Atdari nuo Memorial dienos iki pirmo spalio.

EUGENIJA ir JONAS JASINSKAI
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave., Ocean City,
New Jersey 08226
Telefonai: 399-9871, Privatus 399-1221
Area Code 609

SOLEMN NOVENA TO SAINTE ANNE
at the Shrine of Ste. Anne of Detroit, Ste. Anne St.,
At Howard, Detroit, Mich.

PREACHER:

Rev. James E. Embser C.B.S.

SERVICES:

Morning Masses: 6:30, 7:30, 8:30.

Afternoon Mass: 5:00.

Evening Mass: 7:00 p. m.

Novena devotions & sermon: 8:00 a. m. 5:30 & 7:30 p. m.
Veneration of the relic of Ste. Anne after all the Masses and devotions.

JULY 17TH to JULY 26TH, 1971.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Vasario 16 gimnazijos abiturientai Ričardas Palavinskas ir Jonas Sonsas. Pirmasis žada studijuoti mediciną, o antrasis, atlikęs karinę prievolę, studijuos humanitarinius mokslus.

PASIRUOŠIMAS PAVERGTŲJŲ SAVAITES DEMONSTRACIJAI

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba ir Chicago Lietuvių Taryba liepos 6 d. Alto patalpose sukvietė organizacijų ir spaudos atstovų pasitarimą 12-tos Pavergtųjų Tautų savaitės demonstracijų reikalui. Demonstracijų eiseną įvyks liepos 17 d. (šeštadienį), 12 val. centre (State St.), Chicagoje. Parade dalyvaus 28 tautybės.

Pasitarimui vadovavo LB Apygardos pirm. J. Jasaitis ir Chicago Lietuvių Tarybos pirm. J. Pakalka. J. Jasaitis prašė visapusiškos talkos iš organizacijų ir visos spaudos, raginti žmones gausiai dalyvauti demonstracijose ir parodyti amerikiečiams, jog laisvės troškimas pavergtai Lietuvai pas mus nesumažės tol, kol mūsų Tautai nebus sugrąžinta laisvė.

Kiekvienais praėjusiais metais Pavergtųjų Tautų savaitės demonstracijos eilėse lietuviai pasirodydavo pirmiausia, todėl ir šioje demonstracijoje prašoma to pirmavimo neužleisti.

Liepos 7 d. šiuo pačiu reikalu įvyko bendras pasitarimas su visų pavergtųjų tautų atstovais. Bendrame pasitarime dalyvavo LB atstovai adv. P. Žumbakis, V. Šadauskas ir J. Jasaitis, ALT — kun. A. Stašys ir K. Pakalkienė.

Tikėtina, kad plačioji lietuvių visuomenė parems rengėjų pastangas ir liepos 17 d. gausiai dalyvaus eisenoje. (JŠ)

• Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresui ruošti komiteto posėdis įvyko liepos 3 d. Margočio patalpose. Posėdyje dalyvavo komiteto nariai iš Chicago, Kanados, Detroito ir Clevelan-

do. Posėdžiui pirmininkavo II PLJK Komiteto pirmininkas Romas Sakadolskis. II PLJK delegatų komisijos pirmininke sutiko būti Milda Lenkauskienė iš Clevelando.

• Ramutis Didžbalis, gyv. Linden, N. J., veiklus jauniosios kartos atstovas ir Dirvos skaitytojas, įstojo į Vilties Draugiją su įnašu 10 dol.

Naująjį viltininką sveikiname.

• Pranas Purnas, gyv. Janesburg, N. J. įstojo į Vilties Draugiją su įnašu 10 dol.

Naująjį viltininką sveikiname.

• Skulpt. A. Mončys, gyv. Paryžiuje, nuo š. m. gegužės 1 d. iki liepos 1 d. su 4

ČIURLIONIEČIAI FLORIDOJE

Grįždamas iš Pietų Amerikos, Čiurlionio ansamblis turėjo Miami aerodrome persėsti į kitą lėktuvą, kad tęstus kelionę į Clevelandą. Lėktuvo pakaitos prisidėjo laukti net penketą valandų. Pasinaudojus ta proga Miami Lietuvių Klubas suruošė Čiurlionio Ansambliui sutikimo ir pagerbimo pobūvį.

Miami ir Lake Worth Lietuvių Klubų atstovai pasitiko su gėlėmis Čiurlionio Ansamblių aerodrome ir visus Čiurlioniečius nusivežė į Klubo svetainę, kur jų laukė skaniai pagaminti pietūs ir alutis.

Floridiečių buvo manyta, kad viskas tuo ir baigsis. Bet Čiurlioniečiai išsirikiavo scenoje ir sudainavo net šešias dainas. Tai flori-

diečiams buvo didžiausia staigmena. Po padainavimo maestro A. Mikulskis pasakė labai išpūdingą kalbą ir nuoširdžiai padėkojo Miami ir Lake Worth Klubams už pasitikimą ir vaišes. Pa baigoje Lake Worth L. Klubo pirmininkas A.M. Augūnas pasakė irgi labai jautrią kalbą, nuoširdžiai dėkodamas Čiurlioniečiams už suteiktą Floridos lietuviams visai netikėtai tokio koncerto, kurio jie niekad nepamirš.

A.M. Augūnas

Čiurlioniečiai su Floridos lietuviams.

A.L.T. S-GOS EAST CHICAGOS SKYRIUS

š. m. liepos 24 d., šeštadienį,

COMMUNITY SALĖJE, UNION PIERE, MICH. RENGIA TRADICINĘ

G E G U Ž I N Ė

Baras ir šiltų valgių užkandinė veiks nuo 2 val. p. p.

SOKIŲ MUZIKA 8 VAL. VAKARO.

Šokiams gros AŽUOLO STELMOKO orkestras.

Visi vasarotojai ir svečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

RENGEJAI

darbais dalyvavo grupinėje parodoje Gravelines. "Labyrinth" grupė jo 3 darbus nuo gegužės 20 d. iki liepos 4 d. rodo Chateau du Tremblay. Ši paroda paskui perkeliama į Laon Maison des Arts et Loisirs. Vasarą jo du darbai bus rodomi Carennac grupinėje parodoje Galerie du Prieure.

• Gen. št. pulk. J. Lanskoronskis š. m. gegužės 8-9 d. Paryžiuje atstovavo lietuvių Žaliojo internacionalo simpoziume. Dienotvarkės pagrindiniai klausimai buvo: 1. žemdirbystė ir šeimyninė nuosavybė, 2. Europos saugumo konferencija ir Rytų Europos kraštai.

J. Lanskoronskis, prieš metus labai sunkiai sirgęs, yra sustiprėjęs ir dirbuojasi.

• R. Bačkis šalia savo tiesioginio darbo Paryžiuje Uniliver bendrovėje nuo š. m. vasario 1 d. proesoriauja Institut Supérieur du Marketing.

ĮSTEIGTA NAUJA ŠAULIŲ KUOPA

LSST centro valdybos pranešimu birželio 19 d. New York'e įsisteigė Simo Kudirkos šaulių kuopa. Kuopos valdybą sudaro: pirmininkas Antanas Reventas, vicepirmininkai Vaclovas Butkys ir Zigmas Dičpinigaitis, švietimo ir kultūros reikalų vadovas Julius Kumpikas, išdinininkas Kazys Barčiauskas, parengimų ir šaudymo sporto vadovas Jurgis Sirgėdas ir sekretorė Adelė Podorienė.

Philomena D. Pakel, Chicago Savings and Loan Assn. prezidentė, su IV Dainų Šventės rengėjais. Ji buvo šventės mecenatė, sutikusi padengti visas išlaidas -- generalinės repetacijos metu visus choristus (1500 asmenų) pavaišindama. Nuotraukoje iš kairės: Albertas Vengris, John Evans, S. Endrijonienė, plk. A. Reklaitis, mecenatė Philomena Pakel, vykd. komiteto pirmininkas dr. Gediminas Balukas ir Stasys Džiugas. V. Noreikos nuotrauka

Lietuvos sukilimo minėjimo Kaiserlauterne dalyviai. Tarp svečių buvo ir clevelandietės Dalia Orantaitė ir Juzė Orantienė (antroje eilėje).

Vasario 16 gimnazijos mergaičių ansamblis minėjime išpildė programą. Iš kairės: Angelė Vilčinskaitė, Kristina Ramanauskaitė, Kristina ir Romana Žutautaitės, Aldona Šaduikytė, Aldona Rygelytė (studentė iš JAV šiuo metu talkinusi Vasario 16 gimnazijoje), Marina Normanaitė ir Regina Montvičaitė. Kun. V. Domijonaičio nuotrauka

• Lietuvių tautos sukilimo minėjimas - Kaiserslauterne įvyko birželio 27. Paskaitą skaitė Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius, meninę programą atliko tos gimnazijos mergaičių dainos ansamblis ir tautinių šokių grupė, vadovaujami mokytoja E. Tamošaitienės. Į minėjimą atsilankė netoli 300 dalyvių, jų tarpe svečių vokiečių ir taip pat kitų tautybių. Dalyvių tarpe buvo ir dvi clevelandietės Juzė Orentienė ir jos dukra Dalia, kurios atvyko aplankyti giminaičio Jurgio V. Krištolaičio kapo.

Minėjimą surengė Vokietijos LB valdybos įgaliotinis kun. Bronius Liubinas ir 8593 LS kuopos vadas maj. Juozas Venckus. Prieš minėjimą salėje, vysk. Antanas L. Deksnys atlikė katalikams pamaldas bažnyčioje, kuriose irgi dalyvavo apie 200 asmenų. Pamaldų metu vargonais grojo neseniai iš JAV į Vokietiją atvykęs kun. Ladas Budreckas, o giedojo Vasario 16 gimnazijos mergaičių ansamblis. (el)

• Emilija Čekienė, KAD JI BŪTŲ GYVA. Išleido Vilties leidykla. Aplankas ir vinjetės puslapiuose — Pauliaus Jurkaus. Leidinys iliustruotas ir nuotraukomis. 420 psl. Kaina — 5 dol. Gaunama Dirvoje ir pas platintojus.

DR. JUOZUI MAČIUI

ir sūnui, jų brangiai žmonai ir motinai mirus, gilią užuojautą reiškia

Ohio Lietuvių Gydytojų
Draugija